

ΤΕΙ Κρήτης

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Κρήτης

*Προστασία προσωπικών
δεδομένων των εργαζομένων*

*Protection of employees' personal
data*

Κυριακάκη Μάρθα-Σαβίνα Α.Μ. 4611

Καραλή Αντωνία Α.Μ. 4708

Εισηγήτρια: Μπίμπα Μαρία-Εμμανουέλα

Ηράκλειο, Ιούνιος 2017

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	5
Έννοια προσωπικών δεδομένων	5
1.1 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.....	5
1.2 Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα	5
1.2.1 Επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων	6
1.3 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	7
1.3.1 Νόμοι προστασίας από την επεξεργασία προσωπικού χαρακτήρα	7
1.3.2 Χαρακτηριστικά προσωπικών δεδομένων	7
1.4 Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	7
1.5 Υπεύθυνος επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων	7
1.6 Εκτελών την επεξεργασία	8
1.7 Τρίτος	8
1.8 Αποδέκτης	8
1.9 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	9
Προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου	9
2.1 Ελευθερία ανάπτυξης της προσωπικότητας	9
2.1.1 Ιδιωτικότητα	10
2.2 Εργασιακές Σχέσεις.....	10
2.2.1 Υποχρεώσεις του εργοδότη	10
2.3 Διαδίκτυο και Internet	11
2.4 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο	12
2.5 Χώρος Εργασίας	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	13
«ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»	13
3.1. Η εξέλιξη της προστασίας προσωπικών δεδομένων.....	13

3.2 Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ).....	15
3.3 Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC)	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	18
«ΝΟΜΟΣ 2472/1997 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ».....	18
4.1. Γενικές Διατάξεις	18
4.1.1. Αντικείμενο του Ν. 2472/97	19
4.2. Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων.....	20
4.3 Νόμος 3471/2006 – «Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών»	21
4.4. Νομιμότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων εργαζομένων.....	23
4.4.1. Αρχή νομιμότητας και θεμιτής επεξεργασίας.....	23
4.4.2. Αρχή του σκοπού.....	25
4.4.3. Αρχή της αναλογικότητας	26
4.4.4. Απόφαση 52/2007.....	26
4.4.5. Αρχή της ακρίβειας και πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων	27
4.5. Τα δικαιώματα των εργαζομένων	28
4.6. Παρακολούθηση τηλεφωνικών επικοινωνιών και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου..	30
4.7. Χρήση κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης και βιντεοσκοπήσης.....	31
Συμπέρασμα.....	33
Περίληψη.....	33
Περίληψη στα Αγγλικά	33
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	35

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα, σύγχρονη εποχή, με την εισαγωγή της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στην εργασία και στις σχέσεις μεταξύ των εργοδοτών και των εργαζομένων, υπάρχει πλέον μεγάλος κίνδυνος παραβίασης των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων αφού παρατηρούνται αθέμιτες επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και γενικά, όλων των πολιτών αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα όσον αφορά την υπεράσπιση θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων του σύγχρονου ανθρώπου.

Οι σύγχρονες τεχνολογίες στις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις επηρέασαν τον χώρο εργασίας καθώς και τις σχέσεις ανάμεσα στους εργοδότες και τους εργαζόμενους. Όμως η συνεχής εξέλιξη αυτών των τεχνολογιών σε συνδυασμό με την γρήγορη πρόοδο της πληροφορικής, τις νέες μορφές συναλλαγών και την ανάγκη του κράτους για ηλεκτρονική οργάνωση, οδήγησαν στην υψηλή ζήτηση προσωπικών πληροφοριών από τον ιδιωτικό αλλά και τον δημόσιο τομέα.

Η συνέπεια αυτών των εξελίξεων της τεχνολογίας έχει ως αποτέλεσμα τη συλλογή δεδομένων που αφορούν προσωπικά χαρακτηριστικά τα οποία ποτέ δεν αποτελούσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί μεγάλο κίνδυνο στον προσωπικό χώρο και στην ιδιωτική ζωή ενός ατόμου. Η παρακολούθηση των εργαζομένων και ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνούν, η χρήση των υπολογιστών και η πλοήγηση στο διαδίκτυο αποτελούν συγχρόνως χαρακτηριστικά και παραδείγματα που θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των εργαζομένων. Κάποια από τα δικαιώματα των εργαζομένων είναι το δικαίωμα για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και η προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου.

Οι νέες τεχνολογίες κάνουν πιο εύκολη την αποθήκευση και την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων αποτελούν τα δεδομένα ή οι πληροφορίες που αφορούν το άτομο, δηλαδή τα δεδομένα ή οι πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα του ατόμου, την περιουσιακή του κατάσταση, το επάγγελμά του, τις πολιτικές και τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις κ.α. και μπορεί να αποτελέσουν κίνδυνο για την ιδιωτική του ζωή ή να αποτελέσουν αιτία διακρίσεων στο χώρο εργασίας. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι ότι ο εργοδότης επηρεάζεται από τα αποτελέσματα της παραβίασης των προσωπικών δεδομένων και της παρακολούθησης του εργαζόμενου σε σχέση με την αξιολόγηση που θα κάνει στον εργαζόμενο και στην απόφασή του για μια τυχόν προαγωγή ή απόλυση.

Τα μέσα παρακολούθησης στην εργασία μπορούν να δημιουργήσουν κινδύνους που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, αφού κάθε άτομο περνάει ένα μεγάλο μέρος της καθημερινότητάς του στην εργασία του. Ο χώρος εργασίας αλλά και οι συνθήκες της εργασίας συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη την προσωπικότητας του ατόμου.

Σημαντικό πρόβλημα ίδιου βαθμού αποτελεί η παρακολούθηση της ιδιωτικής και της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων, αφού οι νέες τεχνολογίες είναι αυτές που βοηθούν το άτομο να εκτελέσει την εργασία του πιο εύκολα ακόμα και από την κατοικία του, ή αντίστροφα δίνουν τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να ασχολούνται με προσωπικά τους θέματα στο χώρο εργασίας.

Στην Ελλάδα, για την προστασία θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών, ιδρύθηκε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα από τον Νόμο 2472/1997-Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως ανεξάρτητος διοικητικός φορέας.

Στην πρώτη ενότητα της εργασίας μας αναγράφονται η έννοια των προσωπικών δεδομένων αλλά και κάποιοι ορισμοί που σχετίζονται με τα προσωπικά δεδομένα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται η τοποθέτηση στο ζήτημα της προστασίας της προσωπικότητας του εργαζομένου. Παρουσιάζεται η ελευθερία ανάπτυξης της προσωπικότητας, η ιδιωτικότητα, οι εργασιακές σχέσεις, οι υποχρεώσεις που έχει ο εργοδότης στους εργαζόμενους, η προστασία του ατόμου ως εργαζόμενο, καθώς και οι ενότητες του διαδικτύου και του internet, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η επιτήρηση που γίνεται στο χώρο εργασίας και η ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων.

Στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται η αναφορά στις διεθνείς προσεγγίσεις της προστασίας των προσωπικών δεδομένων καθώς και στην εξέλιξη αυτού του θέματος.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση στην ελληνική νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο δηλαδή, γίνεται αναφορά και ανάλυση στο Νόμο 2472/1997-Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και στο Νόμο 3471/2006-Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επιπρόσθετα, γίνονται αναφορές σε διάφορες Αρχές σε σχέση με την νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων όπως είναι η Αρχή της νόμιμης και μη νόμιμης επεξεργασίας, η Αρχή του σκοπού, η Αρχή της αναλογικότητας και η Αρχή της ακρίβειας και της πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων.

Ως πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από όλα όσα αναφέρθηκαν στην εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Έννοια προσωπικών δεδομένων

Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο πρόσωπο του κάθε ατόμου. Προσωπικά δεδομένα δηλαδή είναι το όνομα και το επάγγελμα του κάθε ατόμου, η προέλευση, τα στοιχεία ταυτότητάς του, η οικογενειακή του κατάσταση, η ηλικία του, ο τόπος κατοικίας, η φυλετική του προέλευση, η οικονομική του κατάσταση, η θρησκεία που πιστεύει, οι φιλοσοφικές του απόψεις, η υγεία του, η ερωτική του ζωή και τυχόν ποινικές του διώξεις και καταδίκες. Πληροφορίες ή δεδομένα που αφορούν ιδιότητες ενός ατόμου, όπως είναι οι ψυχολογικές, οικονομικές, κοινωνικές κ.α., αλλά δεν μπορούν να συνδεθούν με αυτό το άτομο ή δεν μπορούν να πιστοποιήσουν την ταυτότητα αυτού του ατόμου δεν θεωρούνται προσωπικά δεδομένα.

1.1 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι τα δεδομένα που συνδέονται με ένα υπαρκτό πρόσωπο το οποίο έχει όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα κ.α. Για παράδειγμα, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θεωρούνται όλα τα δεδομένα που υπάρχουν μέσα σε έναν τηλεφωνικό κατάλογο όπου μπορεί κάποιος να βρει πληροφορίες όπως είναι ο αριθμός τηλεφώνου κάποιου ατόμου ή το επάγγελμά του. Αντίθετα, αν για παράδειγμα, υπάρχουν δεδομένα που αναφέρονται στην ερωτική συμπεριφορά ή στην υγεία κάποιου ατόμου, όμως πουθενά δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο τόσο προσωπικό, όπως είναι το όνομα του, που να συνδέει το άτομο με αυτά τα δεδομένα, τα δεδομένα αυτά δεν είναι προσωπικά.

1.2 Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα

Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα είναι τα δεδομένα που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τον σχηματισμό της εικόνας της προσωπικότητας του ατόμου. Τέτοια δεδομένα είναι αυτά που σχετίζονται με την φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε κάποια ένωση ή κάποιο σωματείο, η υγεία, η κοινωνική πρόνοια και η ερωτική ζωή καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες.

Παραδείγματα ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων:

- Φυλετικής προέλευσης είναι η αναγραφή της πληροφορίας «τουρκικής καταγωγής» ή «μέλος μειονότητας» για έναν Έλληνα υπήκοο
- Πολιτικών φρονιμάτων είναι η παρουσία του σε μια πολιτική εκδήλωση, κομματική ένταξη του ατόμου, ή την επιλογή ψήφου στις πολιτικές εκλογές κλπ
- Φιλοσοφικές πεποιθήσεις είναι στην πνευματική σφαίρα της προσωπικότητας του ατόμου όπως τα βιβλία που διαβάζει κάποιος, τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιεί
- Θρησκευτικές πεποιθήσεις είναι η έμμεση δήλωση του θρησκευόμενου αποτελεί προϋπόθεση για άσκηση δικαιώματος του ατόμου όπως ο μάρτυρας πριν καταθέσει στο δικαστήριο, εφόσον επιθυμεί να ορκιστεί με θρησκευτικό όρκο οφείλει να δηλώσει το θρήσκευμά του, προκειμένου να ορκιστεί στο αντίστοιχο ιερό βιβλίο
- Συμμετοχή σε ένωση ή σωματείο είναι η συμμετοχή σε επιστημονικά σωματεία, σε πολιτιστικούς φορείς, φιλανθρωπικές οργανώσεις, επαγγελματικά σωματεία – επιμελητήρια και γενικά η συνδικαλιστική δραστηριότητα

1.2.1 Επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων

Τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται από τον νόμο και η επεξεργασία τους επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις. Η επεξεργασία και η συλλογή των ευαίσθητων δεδομένων απαγορεύεται, παρόλα αυτά επιτρέπεται ύστερα από άδεια της Αρχής, εφόσον ισχύει μια τουλάχιστον από τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Νόμος 2472/1997 (προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) στο άρθρο 7.

Σύμφωνα με τον Νόμο 2472/1997, οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι εξής:

- Όταν το φυσικό πρόσωπο έχει δώσει την συγκατάθεσή του. Στην περίπτωση όμως που δόθηκε η συγκατάθεσή του χωρίς σωστή ενημέρωση για τα ευαίσθητα δεδομένα ή η συγκατάθεση του αποσπάστηκε παράνομα, η επεξεργασία δεν θεωρείται νόμιμη.
- Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του φυσικού προσώπου ή προβλεπόμενου από το νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν το φυσικό πρόσωπο αδυνατεί να δώσει την συγκατάθεσή του.
- Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το φυσικό πρόσωπο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου.
- Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη, ή την διαχείριση υπηρεσιών υγείας.
- Η επεξεργασία τελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα)για λόγους εθνικής ασφάλειας, ββ)για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας, είτε γγ)για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, είτε δδ)για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών.
- Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.
- Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημόσιων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημόσιου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της Αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημόσιου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

1.3 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται από το Δημόσιο ή από το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση, η διαγραφή, η καταστροφή.

1.3.1 Νόμοι προστασίας από την επεξεργασία προσωπικού χαρακτήρα

Οι νόμοι που προστατεύει τους πολίτες από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι: ο Νόμος 3144/2003 που αναφέρεται στην προώθηση της απασχόλησης και στην κοινωνική προστασία, ο Νόμος 2774/1999 που αναφέρεται στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, η Οδηγία 97/66/ΕΚ και η Σύσταση 558.2003 που κάνουν αναφορά στην ιδιωτική ζωή των πολιτών πάνω στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, η Υπουργική απόφαση 80329.2003, η Οδηγία 2002/58/ΕΚ, η Σύσταση R(99)5, το Ψήφισμα 2003.C48 και η Σύσταση 2003.203 που η αναφορά του σχετίζεται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και συναλλαγές.

1.3.2 Χαρακτηριστικά προσωπικών δεδομένων

Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτουν τα προσωπικά δεδομένα έτσι ώστε η επεξεργασία τους να είναι νόμιμη είναι τα εξής:

- Τα δεδομένα αυτά πρέπει να συλλέγονται με νόμιμο τρόπο, για νόμιμους και κατανοητούς σκοπούς και η επεξεργασία τους να είναι θεμιτή ενόψει των σκοπών αυτών
- Τα δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και συναφή
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να συντηρεί τα δεδομένα με τέτοιο τρόπο που να καθορίζεται η ταυτότητα των φυσικών προσώπων έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί η επεξεργασία τους και οι σκοποί τους.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την ευθύνη να καταστρέψει τα δεδομένα εφόσον έχουν επεξεργάζονται παράνομα.

1.4 Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: κάθε σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια.

1.5 Υπεύθυνος επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων

Ο Υπεύθυνος επεξεργασίας καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Έχει την υποχρέωση να τηρεί τις διατάξεις των Νόμων 2472/1997 και 3471/2006. Ειδικότερα, ο Υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να:

- Συλλέγει τα προσωπικά δεδομένα με νόμιμο τρόπο.
- Προσπαθεί τα δεδομένα αυτά να είναι ακριβή.

- Επεξεργάζεται μόνο τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για τους σκοπούς που έχουν δηλωθεί.
- Κρατάει τα δεδομένα μόνο για το χρονικό διάστημα που χρειάζεται για να πραγματοποιηθούν οι σκοποί της επεξεργασίας τους.
- Παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για ασφάλεια και προστασία των δεδομένων. Για παράδειγμα, την προστασία τους από μια τυχαία απώλεια ή αλλοίωση.
- Σέβεται την ενημέρωση, την πρόσβαση και την αντίρρηση των φυσικών προσώπων.
- Είναι συνεπής στις υποχρεώσεις απέναντι στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.
- Ενημερώνεται για όλες τις αποφάσεις, τις οδηγίες και τις συστάσεις.

1.6 Εκτελών την επεξεργασία

Εκτελών την επεξεργασία είναι οποιοσδήποτε επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

1.7 Τρίτος

Τρίτος ονομάζεται οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός εκτός του φυσικού προσώπου των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

1.8 Αποδέκτης

Αποδέκτης ονομάζεται οποιοσδήποτε οργανισμός στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτους ή όχι.

1.9 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι μια ανεξάρτητη διοικητική Αρχή που θέτει κανόνες για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου

- ❖ Προσωπικότητα είναι το πλέγμα των αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου, με το οποίο είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα. Η υπόσταση του προσώπου μπορεί να είναι:
 1. Φυσική υπόσταση η οποία περιλαμβάνει τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα και την υγεία.
 2. Ψυχική υπόσταση η οποία περιλαμβάνει το ψυχικό και συναισθηματικό κόσμο του προσώπου δηλαδή την ψυχική υγεία και την ομαλή συναισθηματική σχέση του προσώπου με άλλα πρόσωπα.
 3. Ηθική υπόσταση που περιέχει την τιμή, την υπόληψη και την αξιοπρέπεια.
 4. Ανάπτυξη της προσωπικότητας η οποία εμπεριέχεται στο δικαίωμα που έχει κάθε πρόσωπο στην ελεύθερη βούληση, κάθε πρόσωπο δηλαδή έχει την ελευθερία κίνησης και επικοινωνίας αλλά μπορεί και να αναπτύξει ελεύθερα διάφορες δραστηριότητές του όπως είναι η οικονομική ή η κοινωνική δραστηριότητα.
 5. Μέσα προσδιορισμού του ατόμου τα οποία είναι τα στοιχεία που προσαρμόζονται στο άτομο όπως είναι τα στοιχεία του ονόματος ή της φωνής.
 6. Προϊόντα διανοίας που είναι τα δημιουργήματα του ανθρώπινου πνεύματος δηλαδή η πνευματική και η βιομηχανική ιδιοκτησία.
 7. Σφαίρα του απορρήτου που είναι τα γεγονότα της ζωής του προσώπου τα οποία δεν είναι γνωστά και δεν θέλει το ίδιο το πρόσωπο να τα δημοσιοποιήσει. Τέτοια γεγονότα είναι η ιδιωτική ζωή του ατόμου μέσα στην οποία ασκούνται προσωπικές και οικογενειακές δραστηριότητες.
 8. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι πληροφορίες οι οποίες συνδέονται με διάφορες πλευρές της υπόστασης του προσώπου όπως είναι η φυσική, η ψυχική, η οικονομική κ.α.
 9. Περιβάλλον και προσωπικότητα: εδώ περιέχονται όλα όσα αποτελούν όχι απλώς το περιβάλλον αλλά και τον ζωτικό χώρο που είναι απαραίτητος για την επιβίωση του προσώπου.
 10. Επαγγελματική απασχόληση που έχει ιδιαίτερη σημασία εφόσον έχει κριθεί από τα ελληνικά Δικαστήρια πως ο υποβιβασμός του εργαζομένου, η άρνηση αποδοχής των υπηρεσιών του και η μη ανάθεση εργασίας ανάλογης των προσόντων του και των ικανοτήτων του αποτελούν προσβολή της προσωπικότητας του εργαζομένου.

2.1 Ελευθερία ανάπτυξης της προσωπικότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Συντάγματος ισχύουν τα παρακάτω:

- Καθένας έχει δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και στην συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα.
- Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους χωρίς καμία διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.
- Λόγω του ότι η προσωπική ελευθερία είναι απαραβίαστη, κανένας δεν μπορεί, με κανέναν τρόπο, να περιορίζεται, να συλλαμβάνεται ή να φυλακίζεται παρά μόνο όταν το ορίζει ο νόμος.

- Απαγορεύονται ατομικά διοικητικά μέτρα που περιορίζουν σε οποιονδήποτε Έλληνα την ελεύθερη κίνηση ή την εγκατάσταση στη Χώρα καθώς και την ελεύθερη έξοδο και είσοδο σε αυτήν.
- Όλοι έχουν το δικαίωμα προστασίας της υγείας τους και της γενετικής τους ταυτότητας.

2.1.1 Ιδιωτικότητα

Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν ταυτίζεται με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή του προσώπου. Η ιδιωτική ζωή για τον άνθρωπο είναι κάτι το σημαντικό αφού χωρίς αυτήν δεν μπορούν να υπάρξουν οι θεμελιώδεις στενές σχέσεις.

Ιδιωτικότητα σημαίνει δυνατότητα διατήρησης του απορρήτου των προσωπικών στοιχείων. Έτσι, ο άνθρωπος με την εξουσία που έχει, μπορεί να καθορίζει ποιες θα είναι οι πληροφορίες οι οποίες θα δημοσιευτούν σε τρίτους και ποιες όχι.

Από την άλλη μεριά, αυτός που συλλέγει και επεξεργάζεται πληροφορίες μπορεί να επεμβαίνει στη ζωή των άλλων. Τα συμπεράσματα που βγαίνουν από τη συλλογή και την επεξεργασία αυτών των πληροφοριών προσβάλλουν την προσωπικότητα του ατόμου, ειδικά όταν επεξεργάζονται πολλά προσωπικά δεδομένα από διάφορες πηγές.

2.2 Εργασιακές Σχέσεις

Εργασιακές σχέσεις ορίζονται ως οι σχέσεις μεταξύ των εργοδοτών και των εργαζομένων, είτε απευθείας επί προσωπικού επιπέδου δηλαδή μεταξύ διευθυντών και των προσώπων που παρέχουν την εργασία τους, είτε συλλογικά, μεταξύ των εργοδοτών ή εργοδοτικών οργανώσεων και των εργατικών ενώσεων ή σωματείων.

Οι εργασιακές σχέσεις βασίζονται στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων για μεγάλο χρονικό διάστημα. Διαδικασίες όπως είναι η οργάνωση και η διεύθυνση της εργασίας και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων από τη μεριά του εργοδότη έχουν ως συνέπεια την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Η συλλογή και η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπάρχει από παλιά στον εργασιακό χώρο. Αυτό που έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια είναι ότι η εργασία έχει εξελιχθεί λόγω κάποιων μέσων που χρησιμοποιούνται σε αυτήν. Αυτά τα μέσα που χρησιμοποιούνται στην εργασία είναι ο ηλεκτρονικός υπολογιστής που έχει ο κάθε εργαζόμενος και το εσωτερικό δίκτυο, τα οποία συγχρόνως είναι και πεδία επικοινωνίας μεταξύ των εργαζομένων ή μεταξύ αυτών και τρίτων.

Από την άλλη μεριά, οι εργαζόμενοι έχουν μεγάλη ανάγκη από την προστασία της προσωπικότητάς τους. Όμως, η ανάπτυξη της τεχνολογίας δίνει τη δυνατότητα στον εργοδότη συνεχώς να καταγράφει την προσωπική και εργασιακή ζωή του εργαζόμενου. Αν η επιτήρηση που γίνεται από την πλευρά του εργοδότη έχει ως αποτέλεσμα την τελική αξιολόγηση των εργαζομένων από τον εργοδότη, τότε η επεξεργασία δεν είναι νόμιμη. Η ίδια η αξιολόγηση είναι "μια πληροφορία που αφορά φυσικά πρόσωπα τα οποία προσδιορίζονται".

2.2.1 Υποχρεώσεις του εργοδότη

Στις υποχρεώσεις που έχει ο εργοδότης περιέχεται η διασφάλιση ότι γίνονται όλες οι διαδικασίες που χρειάζονται για την αναθεώρηση, την διόρθωση ή αλλιώς την διαγραφή "άχρηστων" προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων για τον οργανισμό και η διασφάλιση ότι οι υπάλληλοι γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους καθώς και ότι

διαθέτουν την απαιτούμενη εκπαίδευση όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων που χειρίζονται. Ο εργοδότης πρέπει επίσης να ενημερώνει τους εργαζόμενους για τα δικαιώματα που τους παρέχει ο Νόμος και να τους προσφέρει οδηγίες και συμβουλές που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ακόμα, ο εργοδότης πρέπει να παίρνει μέτρα, οργανωτικά αλλά και τεχνικά, έτσι ώστε να είναι ασφαλή τα προσωπικά δεδομένα. Τέλος, πρέπει να καθορίζει και να επιτηρεί την πολιτική που εφαρμόζει ο οργανισμός σε θέματα που έχουν σχέση με την προστασία προσωπικών δεδομένων και να μελετάει τα αιτήματα των εργαζομένων που αφορούν την άσκηση των δικαιωμάτων που τους παρέχει ο Νόμος.

Βασική υποχρέωση του εργοδότη είναι η συμμόρφωσή του με τις πρόνοιες του Νόμου. Ο εργοδότης είναι αυτός που παίρνει τις αποφάσεις σχετικά με τους σκοπούς και τους τρόπους για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων.

Κάθε μέλος του οργανισμού του εργοδότη που επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα πρέπει να συμμορφώνεται και αυτό με τις πρόνοιες του Νόμου. Αντίστοιχα, και οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τα δικαιώματα που τους παρέχονται από τον Νόμο. Τα μέλη του οργανισμού του εργοδότη, δηλαδή τα άτομα τα οποία συλλέγουν και επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα των υπαλλήλων ενός οργανισμού είναι εκπαιδευμένα καταλλήλως και ενημερωμένα για τις νομικές τους υποχρεώσεις.

2.3 Διαδίκτυο και Internet

Το Διαδίκτυο καθώς και το Internet συνδέονται με την προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου αφού πλέον, οι περισσότεροι από τους εργαζόμενους χρησιμοποιούν την τεχνολογία καθώς και την πρόσβαση στο Διαδίκτυο που παρέχεται από την επιχείρηση, τόσο για την εκτέλεση των εργασιών τους όσο και για προσωπικούς τους σκοπούς.

Όταν η χρήση του Διαδικτύου ή της Τεχνολογίας έχει ως σκοπό την εκτέλεση εργασιών που έχουν ανατεθεί σε έναν εργαζόμενο, τότε η χρήση αυτή ονομάζεται υπηρεσιακή χρήση του Διαδικτύου. Όταν όμως η χρήση του Διαδικτύου ή της Τεχνολογίας δεν χρησιμοποιείται για την εκτέλεση εργασιών ή άλλων εργασιακών καθηκόντων η χρήση ονομάζεται προσωπική και θεωρείται νόμιμη όταν δοθεί συγκατάθεση από τον εργοδότη.

Η συγκατάθεση του εργοδότη μπορεί να είναι είτε ρητή, είτε σιωπηρή. Ρητή λέγεται η συγκατάθεση του εργοδότη η οποία αναγράφεται στην σύμβαση ή σε κάποιον κανονισμό της εργασίας ότι επιτρέπεται η ιδιωτική χρήση του Διαδικτύου ή της Τεχνολογίας. Σιωπηρή λέγεται η συγκατάθεση του εργοδότη η οποία φαίνεται μόνο με πράξεις, όπως είναι για παράδειγμα οι περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ηλεκτρονικοί υπολογιστές και στον χώρο που κάνουν διάλειμμα οι εργαζόμενοι.

Η προσωπική χρήση του Διαδικτύου και της Τεχνολογίας προκαλεί στην επιχείρηση και στον εργοδότη αυξημένο κόστος, εφόσον ο εργαζόμενος θυσιάζει κάποιο μέρος από τον χρόνο εργασίας του για να χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για προσωπική του χρήση.

Όμως, η χρήση του διαδικτύου μπορεί να αποδειχτεί και επικίνδυνη λόγω της υποκλοπής που μπορεί να υπάρξει. Η Υποκλοπή Προσωπικών Δεδομένων στο Διαδίκτυο είναι η πράξη της εξαπάτησης ενός χρήστη κάνοντας τον να δώσει προσωπικές πληροφορίες σε μια «πλαστή ιστοσελίδα» στο Διαδίκτυο (π.χ διεύθυνση, αριθμό ταυτότητας, αριθμό διαβατηρίου, αριθμούς τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ). Μια τέτοιου είδους δραστηριότητα επιτρέπει σε έναν απατεώνα (cracker) να κλέψει ή να πλαστογραφήσει τα στοιχεία του θύματος ή ακόμα και να κερδίσει παράνομη

πρόσβαση στα δεδομένα του θύματος, όπως προσωπικούς λογαριασμούς, συνδρομές, e-mail, κωδικούς, κ.λπ.

Για παράδειγμα, σχεδόν κάθε μεγάλη καταστροφή (σεισμός, πλημμύρες, πείνα, πόλεμος) έχει προκαλέσει πολυάριθμες ηλεκτρονικές απάτες, μηνύματα σε ιστοσελίδες που ζητούν από τους χρήστες να προσφέρουν λεφτά για να βοηθήσουν για κάποιο καλό σκοπό.

2.4 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

Το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο ή αλλιώς το email είναι μια υπηρεσία η οποία επιτρέπει τη συγγραφή, τη λήψη, την αποθήκευση και την μετάδοση μηνυμάτων με άλλους χρήστες, σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου, με τη χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων τηλεπικοινωνιών.

Είναι μια από τις πιο σημαντικές εφαρμογές του Διαδικτύου και έχει αυξανόμενη χρήση στους χώρους εργασίας. Το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο θεωρείται ένα επαγγελματικό εργαλείο εφόσον ο εργαζόμενος βρίσκεται στο χώρο εργασίας του και η τεχνολογική υποδομή ανήκει στον εργοδότη. Υπό άλλες συνθήκες το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο είναι κάτι προσωπικό αφού για να έχει πρόσβαση κάποιος σε αυτό πρέπει να διαθέτει προσωπικό κωδικό.

Στις μέρες μας, είναι δυνατό με την εξελιγμένη τεχνολογία αλλά και με νόμιμο τρόπο να παρακολουθούνται και να αποθηκεύονται τα μηνύματα των εργαζομένων.

2.5 Χώρος Εργασίας

Ως χώρο εργασίας μπορεί να θεωρηθεί ένας συγκεκριμένος χώρος όπως είναι το κτήριο μια επιχείρησης ή ένα από τα γραφεία της αλλά χώρος εργασίας μπορεί επίσης να θεωρηθεί και ένα προσωπικός χώρος ενός ατόμου στον οποίο εργάζεται κανονικά και πέρα από τον χώρο της επιχείρησης.

Σύμφωνα με την Οδηγία 115/20016 της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, χώρος εργασίας ονομάζεται κάθε χώρος στον οποίο βρίσκεται εγκατεστημένος ο εργαζόμενος κατά την εκτέλεση της εργασίας που του έχει ανατεθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

«ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»

3.1. Η εξέλιξη της προστασίας προσωπικών δεδομένων

Το χρονικό διάστημα πριν εκδηλωθεί το απαραίτητο νομοθετικό ενδιαφέρον που αφορά την προστασία δεδομένων ήταν εκείνο κατά το οποίο δεν αποτελούσε χαρακτηριστικό στοιχείο η καθολική χρήση ηλεκτρονικών εγκαταστάσεων για να επεξεργαστούν και να αποθηκευτούν πληροφορίες. Το δικαίωμα της προστασίας της ιδιωτικότητας του εργαζόμενου και κατ' επέκταση του ανθρώπου, διατυπώθηκε για πρώτη φορά στις Ηνωμένες Πολιτείες στα τέλη του 19ου αιώνα. Το 1928, ο αρχιδικαστής Louis Brandeis, ανέφερε χαρακτηριστικά «Αδιόρατα, ύπουλα και πιο φιλόδοξα μέσα εισβολής στην ιδιωτική ζωή βρίσκονται πλέον στη διάθεσή της κυβέρνησης. Ανακαλύψεις και εφευρέσεις της έδωσαν τη δυνατότητα, ώστε με πολύ πιο αποτελεσματικό τρόπο από το να τεντώνεται κανείς πίσω από κιγκλιδώματα, να επιτυγχάνει την αποκάλυψη στο δικαστήριο όσων ψιθυρίζονται σε ιδιωτικά γραφεία» ενώ 30 χρόνια πριν τη διατύπωση αυτής της άποψης ο Brandeis είχε μιλήσει για τις απειλές που κρύβουν οι νέες τεχνολογίες. Έως τη δεκαετία του 1960, η επεξεργασία δεδομένων δεν ήταν αυτόματη, και η επιτήρηση ήταν εξαιρετικά δαπανηρή, υποστηριζόταν με χαμηλής τεχνολογίας μέσα (Brandeis, 1890).

Συνταγματικά το δικαίωμα της προστασίας της ιδιωτικότητας του εργαζόμενου και γενικότερα του ανθρώπου κατοχυρώθηκε τη δεκαετία του 1960. Στην Ευρώπη, η σημασία του δικαιώματος της ιδιωτικότητας ξεκίνησε να αναδεικνύεται ως σοβαρό ζήτημα στη μεταπολεμική περίοδο. Ουσιαστικά το ενδιαφέρον για την προστασία της ιδιωτικότητας άρχισε να γίνεται εντονότερο τις δεκαετίες του '60 και '70 καθώς η δυνατότητα επιτήρησης του κοινού μέσω της χρήσης πανίσχυρων πληροφοριακών συστημάτων ξεκίνησε να δημιουργεί απαιτήσεις για ειδικούς κανόνες που να προσδιορίζουν τον τρόπο και τους όρους συλλογής και διαχείρισης των προσωπικών πληροφοριών. Η Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, γνωστή και ως Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4/11/1950 ανάμεσα στα κράτη – μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και η ισχύ της ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 1953 ενώ στόχος της ήταν η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Αναμφισβήτητα, η ΕΣΔΑ είναι πλέον η μοναδική διεθνής συμφωνία που προσφέρει τόσο υψηλή προστασία των δικαιωμάτων των ανθρώπων (Σωτηρόπουλος, 2006).

Πιο αναλυτικά, η ΕΣΔΑ αποσκοπούσε στην προστασία των δικαιωμάτων που αναφέρονταν στην Σχετική Οικουμενική Διακήρυξη, που είχε ψηφίσει το 1948 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Χάρη στην ΕΣΔΑ ιδρύθηκε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με έδρα του το Στρασβούργο, που ο ρόλος του επικεντρώνεται στον έλεγχο του βαθμού και του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων της εν λόγω σύμβασης. Τονίζεται ότι είναι εφικτή η ενώπιον του ατομική προσφυγή, εφόσον πρώτα έχουν εξαντληθεί όλα τα ένδικα στα εθνικά δικαστήρια. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι νομικά δεσμευτικές, ενώ έχει τη δυνατότητα να επιδικάσει και αποζημιώσεις. Υπήρξε ακύρωση της ΕΣΔΑ από το Ελληνικό κράτος με το Ν.2329/1953 ενώ εφαρμόστηκε και πάλι με το Ν.Δ.53/1974. Από τότε η ΕΣΔΑ θεωρείται σημαντικό κομμάτι της Ελληνικής έννομης τάξης, μάλιστα με υπερέχουσα ισχύ έναντι στους κοινούς νόμους, ως διεθνής σύμβαση (αρθρ.8§1τουΣ).

Συγκεκριμένα το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ δίνει έμφαση στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, χωρίς ειδική αναφορά του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Αναφέρεται στην ανάγκη που δημιουργείται για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του ανθρώπου τονίζοντας ότι «κάθε πρόσωπο δικαιούται του σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του». Επιπλέον υπογραμμίζει ότι «δεν επιτρέπεται η επέμβαση δημόσιας αρχής στην άσκηση του δικαιώματος αυτού, εκτός εάν η επέμβαση αυτή προβλέπεται από το νόμο και αποτελεί μέτρο το οποίο σε μια δημοκρατική κοινωνία είναι αναγκαίο για την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια ασφάλεια, την οικονομική ευημερία της χώρας, τη διαφύλαξη της τάξης και την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και των χρηστών ηθών ή την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων».

Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το άρθρο 8

ΕΣΔΑ ερμηνεύθηκε ώστε τα προσωπικά δεδομένα να εκτιμώνται ως μία πιο ειδική έκφανση του γενικού δικαιώματος που σχετίζεται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Το 1970, η κοινοβουλευτική συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης έδωσε τον πρώτο ορισμό περί ιδιωτικότητας «Το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα ουσιαστικά είναι το δικαίωμα να ζει κανείς τη δική του ζωή με την ελάχιστη παρέμβαση τρίτων. Αφορά την ιδιωτική, οικογενειακή και οικιακή ζωή, τη φυσική και ηθική ακεραιότητα, την τιμή και τη φήμη, την αποφυγή του να τεθεί κανείς σε ψευδές φως, τη μη αποκάλυψη άσχετων γεγονότων που προκαλούν αμηχανία, τη χωρίς άδεια δημοσιοποίηση ιδιωτικών φωτογραφιών, την προστασία κατά της κακής χρήσης των ιδιωτικών επικοινωνιών, την προστασία από την αποκάλυψη πληροφοριών που δίδονται ή λαμβάνονται εμπιστευτικά από το άτομο». Διαβάζοντας προσεκτικά τον ορισμό κατανοεί κανείς ότι αρκετά του στοιχεία συνδέονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων (Γέροντας, 2002a).

Με την ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη και της αλματώδους προόδου και εφαρμογής της πληροφορικής και επικοινωνιών στη ζωή των ανθρώπων επιφέροντας παράλληλα πολλές επιπτώσεις στην προστασία της ιδιωτικής ζωής, τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθέτησαν την «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» υπογράφοντας την εν λόγω σύμβαση στις 108/28.1.1981. Επίσης η παραπάνω σύμβαση επικυρώθηκε από την Ελλάδα με το νόμο 2068/1992 (Γέροντας, 2002a).

Το ίδιο χρονικό διάστημα που υιοθετήθηκε η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης υιοθέτησε τις «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την προστασία της ιδιωτικότητας και τη διασυνοριακή διακίνηση προσωπικών δεδομένων». Ωστόσο η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν όριζε έναν αποτελεσματικό πρότυπο ελέγχου ώστε να εφαρμόζονται οι διατάξεις της, αλλά και οι Κατευθυντήριες Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης δεν είχαν δεσμευτικό χαρακτήρα. Έτσι λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση οδηγήθηκε στην έκδοση της Οδηγίας 95/46/EK (Απόστολος, 2002b)

Η Οδηγία 95/46/EK - γνωστή και ως Κοινοτική Οδηγία - ψηφίστηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών και έπειτα από το Ευρωκοινοβούλιο την 23η Νοεμβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Αποτελεί ένα από τα πιο πλήρη κείμενα σε παγκόσμιο επίπεδο και αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων και ο δεσμεύει τα κράτη μέλη της Ε.Ε. ως προς την υιοθέτηση και

εφαρμογή συγκεκριμένου νομικού συστήματος. Η συγκεκριμένη Οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θέσουν σε ισχύ όλες τις απαραίτητες νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

Το Ελληνικό κράτος συμμορφώθηκε με την ως άνω επιταγή και εξέδωσε τον Ν.2472/1997 «περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ιδρύοντας την ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που ως στόχο έχει να εποπτεύει και να ελέγχει το εάν τηρείται ο νόμος αυτός όπως και άλλες ρυθμίσεις σαν αυτών του Ν.2774/1999 για τις δημόσιες τηλεπικοινωνίες, καθώς και τον πιο πρόσφατο ν.3471/2006. Με το ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων της 6ης Απριλίου 2001 ενσωματώθηκε στο Σύνταγμα η διάταξη του άρθρου 9Α και συνεπώς έγινε η συνταγματική κατοχύρωση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στη χώρα μας (Σωτηρόπουλος, 2006).

Τέλος, η Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

της 12ης Ιουλίου 2002 που αναφέρεται στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και στην προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών αντικατέστησε την Οδηγία 97/66/ΕΚ51 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997, που αφορούσε την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η αντικατάσταση της Οδηγίας 97/66/ΕΚ51 ήταν απαραίτητη λόγω της αλματώδους τεχνολογικής επανάστασης και της εξέλιξης της επικοινωνίας.

3.2 Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ)

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, (ΔΟΕ), (International Labour Organization), γνωστή και με το διεθνές αρκτικόλεξο ILO, είναι ένας αυτόνομος διεθνής διακρατικός οργανισμός που συνδέεται με τον ΟΗΕ, του οποίου και αποτελεί εξειδικευμένη οργάνωση. Η ΔΟΕ, που εδρεύει στη Γενεύη, ιδρύθηκε στις 11 Απριλίου 1919 ως παράρτημα της ΚΤΕ, όταν ο καταστατικός της χάρτης εγκρίθηκε ως μέρος της Συνθήκης των Βερσαλλιών (άρθρα 387 - 427) του 1919. Η δικαιολογητική βάση της ίδρυσής της αναπτύχθηκε στο πρόλογο του σχετικού τμήματος της περίφημης συνθήκης που επεδίωκε την αποκατάσταση της παγκόσμιας ειρήνης με βάση την κοινωνική δικαιοσύνη. Η ίδρυση της διεθνούς Οργάνωσης αυτής υπήρξε ουσιαστικά αποτέλεσμα πολλών, χρόνιων προσπαθειών ιδεολόγων και ανθρωπιστών της διεθνούς κοινωνίας των αρχών του 19ου αιώνα που επιζητούσαν την προστασία της εργασίας μέσα από διακανονισμούς, καθώς και την άρση των αδικιών και στερήσεων που τελούσαν έναντι μισθού οι εργαζόμενοι. Αυτοί προσβλέποντας την ανάγκη μιας στενής διεθνούς συνεργασίας με κοινή κοινωνική πολιτική θεωρούσαν αυτή την ίδρυση ως τη σημαντικότερη διεκδίκηση των διαφόρων εργατικών οργανώσεων κυρίως των βιομηχανικών χωρών, ειδικότερα μετά τη βιομηχανική επανάσταση (Wikipedia, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας).

Το 1944 τα μέλη της ΔΟΕ προχώρησαν στη διατύπωση της Διακήρυξης της Φιλαδέλφειας όπου τονίζονται τα ακόλουθα:

- α. «Η εργασία δεν είναι εμπόρευμα»
- β. «Η φτώχεια οπουδήποτε κι αν είναι συνιστά κίνδυνο για την ευημερία παντού».

Το 1946 η ΔΟΕ διασυνδέθηκε με τον ΟΗΕ και αποτελεί μέρος του συστήματος των Οργανώσεών του. Κατά την ετήσια διάσκεψή του συζητούνται τα βασικότερα ζητήματα που απασχολούν την εργασία, με διαδικασίες διαβούλευσης μεταξύ των εκπροσώπων των κυβερνήσεων, των εργοδοτικών οργανώσεων και των συνδικάτων, διατυπώνονται

και ψηφίζονται Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας, Ψηφίσματα και προγράμματα δράσης. Επίσης, το 1969, Πενήντα χρόνια μετά την Ίδρυσή του απονεμήθηκε στη ΔΟΕ το Βραβείο Νόμπελ ως αναγνώριση των προσπαθειών της για τη μείωση της φτώχειας και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των εργαζομένων ανά τον κόσμο. Το 1998 η ΔΟΕ διατύπωσε τη Διακήρυξη των θεμελιωδών αρχών και Δικαιωμάτων στην Εργασία. Από το 2004 με τη δημοσίευση της Έκθεσης με τίτλο: Κοινωνική Διάσταση της Παγκοσμιοποίησης, η ΔΟΕ επικεντρώνεται και αναδεικνύει τα προβλήματα που προκαλεί η Παγκοσμιοποίηση στην εργασία και την απασχόληση (Canonge, 2015).

Οι κυριότερες προτεραιότητες της δράσης της ΔΟΕ είναι οι εξής: (Canonge, 2015)

- Διασφάλιση της αξιοπρεπούς εργασίας για κάθε άνθρωπο (η αξιοπρεπής εργασία σχετίζεται με τη δίκαιη αμοιβή και το εισόδημα που προσφέρει τη δυνατότητα για μία ποιοτική διαβίωση, την υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας, την τήρηση των εργατικών δικαιωμάτων - με έμφαση στο δικαίωμα του συνδικαλισμού -, την κοινωνική προστασία των οικογενειών των εργαζομένων).
- Ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής προόδου με την υποστήριξη των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων με στόχο την αντιμετώπιση της φτώχειας.
- Στήριξη του κοινωνικού διαλόγου και της τριμερούς συνεργασίας (κράτους, εργοδοτών, συνδικάτων) για να αντιμετωπιστούν προβλήματα που αφορούν την εργασία.

Με λίγα λόγια, ο διεθνής αυτός οργανισμός έχει ως στόχο την θωράκιση της κοινωνικής δικαιοσύνης και την προστασία των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων. Καθορίζει τα διεθνή πρότυπα εργασίας με τη μορφή συμβάσεων και συστάσεων οι οποίες ορίζουν τα ελάχιστα πρότυπα των βασικών δικαιωμάτων εργασίας. Μάλιστα το 1996 διαμορφώθηκε κώδικας συμπεριφοράς που αφορούσε την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων με σαφείς οδηγίες αλλά δεν είχε δεσμευτικό χαρακτήρα. Ο εν λόγω κώδικας υπαγορεύει ότι η επιτήρηση μπορεί να υφίσταται μόνο όταν είναι νόμιμη και υπάρχουν ενδείξεις για εγκληματική

ενέργεια από τον εργαζόμενο. Ωστόσο, πρέπει πάντα ο εργαζόμενος να έχει ξεκάθαρη ενημέρωση για το τι δεδομένα θα συγκεντρωθούν αλλά και για τον βασικό λόγο της συλλογής των δεδομένων (Deacon, 2013).

3.3 Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC)

Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC) είναι ο παγκόσμιος επιχειρηματικός οργανισμός, ένα αντιπροσωπευτικό σώμα που εκφράζει με κύρος τις επιχειρήσεις από όλους τους τομείς δραστηριοτήτων, σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος του είναι η εξυπηρέτηση της παγκόσμιας επιχειρηματικότητας προωθώντας και ενδυναμώνοντας το ελεύθερο διεθνές εμπόριο, τις επενδύσεις, τις ανοικτές αγορές για αγαθά και υπηρεσίες, καθώς και την ελεύθερη ροή των κεφαλαίων. Κυριότερη του πεποίθηση είναι ότι το εμπόριο συνιστά μια ισχυρή δύναμη για την παγκόσμια ειρήνη και την ευημερία. Η ICC δημιούργησε την BASIS το 2006 για να ενημερώσει τον ιδιωτικό τομέα για κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τη διαδικτυακή κυβερνητική πολιτική, όπως: προστασία δεδομένων, προσωπικό απόρρητο, ασφάλεια και τεχνική διοίκηση επιχειρήσεων αξιοποιώντας διαδικτυακές υπηρεσίες (Wikipedia, Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο)

Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο έχει εκδώσει μία δήλωση αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, όπου υπογραμμίζεται ότι είναι αναγκαίο ο εργοδότης να πληροφορεί τους εργαζόμενους για την πιθανή

επιτήρηση με τα ανάλογα μηχανήματα στο χώρο εργασίας. Στην ουσία η παραπάνω δήλωση αναγνωρίζει την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων χωρίς όμως αυτό να αναιρεί την οποιαδήποτε απαραίτητη επέμβαση σύμφωνα με διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη (Πορτοκαλάκης, 2002).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

«ΝΟΜΟΣ 2472/1997 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ»

4.1. Γενικές Διατάξεις

Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο ελληνικό δίκαιο παρουσιαζόταν ως πρόσφατα στα άρθρα 2 παρ.1, 5 παρ.1, 9 παρ.1, 19 του Συντάγματος και την ΑΚ 57. Ουσιαστικά περιλαμβανόταν στο πιο γενικό πλαίσιο της ελεύθερης ανάπτυξης και εξέλιξης της προσωπικότητας του ατόμου. Η σχετική νομοθεσία εισάχθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με την υπογραφή της Σύμβασης 108/1991 και την ψήφιση της κοινοτικής οδηγίας 95/46/ΕΚ και τότε συγκροτήθηκε ο σκληρός πυρήνας του δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η καθιέρωση της θεσμικής πορείας της ελληνικής έννομης τάξης επιτεύχθηκε με την κύρωση των εν λόγω διεθνών κειμένων μέσα από τους νόμους 2068/92, 2472/97 και 2774/99 αντίστοιχα. Έπειτα τυποποιήθηκε σε συνταγματική βάση το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής (right of privacy) με την διάταξη 9Α. Ωστόσο ο Ν. 2472/97 αποτελεί το θεμέλιο της προστασίας δεδομένων στην Ελλάδα καθώς διαμορφώνει τα όρια στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Ιγγλεζάκης, 2004).

Έτσι λοιπόν, με τον Ν. 2472/97 επιχειρήθηκε να προσαρμοστεί στην ελληνική πραγματικότητα η Οδηγία 95/46/ΕΚ. Ο Έλληνας νομοθέτης αφού αξιοποίησε τη διακριτική ευχέρεια που του προσέφερε η Οδηγία προσπάθησε να υιοθετήσει τις αρχές και τις προβλέψεις της με μεγάλη αυστηρότητα θέλοντας να διαμορφώσει το καλύτερο επίπεδο προστασίας. Παρ' όλα αυτά οι αποκλίσεις του εν λόγω νόμου από την αντίστοιχη κοινοτική Οδηγία είναι σε πολλά σημεία έντονες.

Με τον Ν. 2472/97 θεσμοθετείται ένα ξεκάθαρο κανονιστικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων με κανόνες οργανωτικούς, διαδικαστικούς και κυρωτικούς. Ο Ν. 2472/97 περιλαμβάνει ρυθμίσεις που καθορίζουν τους όρους επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διασφαλίζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων ενώ προβλέπουν τη δημιουργία μηχανισμών ελέγχου της επεξεργασίας τους. Στις Γενικές Διατάξεις του νόμου και συγκεκριμένα στο άρθρο 1 προσδιορίζεται με ακρίβεια το αντικείμενο του νόμου που αφορά την θέσπιση κανόνων για την προστασία των βασικών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και της ιδιωτικής τους ζωής. Στο άρθρο 2 βρίσκει κανείς τους ορισμούς των βασικών όρων που χρησιμοποιούνται των οποίων η διατύπωση έγινε σύμφωνα με τους αντίστοιχους της κοινοτικής οδηγίας. Στο άρθρο 3 αναλύεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου που αφορά την επεξεργασία δεδομένων που σχετίζονται με φυσικά πρόσωπα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Από το πεδίο του νόμου εξαιρούνται τα νομικά πρόσωπα. Το Β' κεφάλαιο του νόμου περιλαμβάνει τις προϋποθέσεις της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενώ το κεφάλαιο Γ' κατοχυρώνει τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων. Στο Κεφάλαιο Δ' περιλαμβάνεται η σύσταση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων σύμφωνα με το πρότυπο της αντίστοιχης γαλλικής αρχής Commission Nationale de l'Informatique et des Libertes (C.N.I.L.). Η ολοκλήρωση των ρυθμίσεων του Ν. 2472/97 γίνεται με την πρόβλεψη διοικητικών και ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον εν λόγω νόμο (Αρμαμέντος, 2005).

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι οι ρυθμίσεις του Ν. 2472/97 αναφέρονται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα και περιλαμβάνουν κάθε στάδιο της πληροφορίας

προσωπικού χαρακτήρα. Οι βασικοί άξονες του νόμου είναι τρεις και αφορούν: (Ιγγλεζάκης, 2004)

- Σύστημα προϋποθέσεων νομιμότητας επεξεργασίας
- Παροχή δικαιωμάτων στα υποκείμενα
- Οργάνωση ελέγχου προστασίας των δεδομένων

4.1.1. Αντικείμενο του Ν. 2472/97

Το αντικείμενο του Ν. 2472/97 ταξινομείται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- **Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα** (Ιγγλεζάκης, 2004)

Ένας πολύ σημαντικός όρος που εισήχθη με το Ν. 2472/97 είναι εκείνος που αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Αν επικεντρωθούμε στην ετοιμολογία του όρου δεδομένα (data), διαπιστώνουμε ότι προέρχεται από την πληροφορική όπου η χρήση του είναι μεγάλη και συνδέεται με την αποθήκευσή της σε ένα αρχείο, ενώ μας παραπέμπει και στη μετοχή παρακειμένου του αρχαιοελληνικού ρήματος δίδωμι (που αποδίδει την αίσθηση της σταθερότητας) όπως και στην αντίστοιχη του λατινικού ρήματος do.

Η σχετική νομοθεσία θεωρεί ότι τα δεδομένα πρέπει να καταχωρούνται όχι μόνο σε αρχείο υπολογιστή αλλά και με κάθε αναγνώσιμη μορφή (π.χ. χαρτί, μαγνητοταινία, δίσκος ακτίνας). Επίσης επεκτείνει το όριο προστασίας ακόμη κι όταν υπάρχει επεξεργασία χωρίς καταγραφή όπως για παράδειγμα στην περίπτωση αναμετάδοσης εικόνας σε απευθείας σύνδεση από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης χωρίς να έχει αποθηκευτεί σε υλικό φορέα ενσωμάτωσης.

Συνεπώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καθορίζονται αφενός από την έννοια του υποκειμένου των δεδομένων και αφετέρου από την έννοια που αφορά την επεξεργασία. Μάλιστα, ερωτηματικά ίσως προκαλεί το γεγονός ότι ο νομοθέτης επιλέγει να χρησιμοποιεί τον όρο «δεδομένο» αντί του όρου «πληροφορία» που γίνεται στο πλαίσιο του νόμου 2472/97. Η επιλογή αυτή έγινε ώστε να είναι περισσότερο διευρυμένο το πεδίο προστασίας των στοιχείων της προσωπικότητας, εφόσον ο όρος δεδομένα περιλαμβάνει και πληροφορίες που δεν περιέχουν το επιπλέον στοιχείο του ενδιαφέροντος. Στον αντίποδα, ο όρος πληροφορία περιλαμβάνει μόνο δεδομένα με το στοιχείο του ενδιαφέροντος.

- **Απλά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα** (Καίσης, 2001)

Δεν έχουν όλα τα προσωπικά δεδομένα την ίδια βαρύτητα ως προς την αξιολόγηση της πληροφορίας καθώς κάποια από αυτά χαρακτηρίζονται ως περισσότερο «ευαίσθητα» δεδομένα στα οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και προστασία. Εντούτοις δεν υπάρχουν γενικώς παραδεδεγμένα κριτήρια ή συγκεκριμένη γενική αρχή για να καταταχθούν τα προσωπικά δεδομένα σε ευαίσθητα και μη.

Συνεπώς τηρείται συνήθως η περιοριστική απαρίθμηση συγκεκριμένων κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων που τοποθετεί τη δεσμευτική ταξινόμηση των δεδομένων σε δυο ομάδες, τα απλά και τα σύνθετα. Ο εθνικός νομοθέτης καθώς διαμόρφωνε τον Ν. 2472/1997, βασίστηκε για την ταξινόμηση των δεδομένων στις διατάξεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ η οποία προβλέπει ότι κατ' αρχάς απαγορεύεται η επεξεργασία συγκεκριμένων τύπων προσωπικών δεδομένων εξαιτίας του ειδικού πληροφοριακού

τους βάρους. Μάλιστα στο άρθρο 8 της οδηγίας, αναφέρεται ότι τέτοιου τύπου δεδομένα είναι η φυλετική ή εθνική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις αλλά και η υγεία. Ο αριθμός των κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων είναι ιδιαίτερα περιορισμένος και «κλειστός» κάτι που σημαίνει πως δεν επιτρέπεται στον εφαρμοστή του δικαίου να εντάξει άλλες κατηγορίες δεδομένων στο σύνολο των ευαίσθητων, γεγονός, όμως, που δεν είναι νοητό στην πράξη εφόσον υπάρχουν αρκετά συνταγματικώς προστατευόμενα αγαθά για τα οποία δεν υπάρχει επαρκής προστασία από τις διατάξεις για τα απλά δεδομένα.

4.2. Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων

Το υποκείμενο των δεδομένων είναι ο δικαιούχος των δικαιωμάτων και των προστατευτικών εγγυήσεων που θέτει ο νόμος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ουσιαστικά μιλάμε για φυσικό πρόσωπο ενώ καθορίζεται ότι το υποκείμενο είναι αυτό στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και η ταυτότητά του είναι γνωστή. Μάλιστα τα στοιχεία του υποκειμένου μπορούν να εξακριβωθούν αμέσως ή εμμέσως βάσει πληροφοριών που σχετίζονται με την υπόσταση του ατόμου από φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική αλλά και πολιτική πλευρά. Εάν βέβαια δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί η ταυτότητα του υποκειμένου, τα δεδομένα του δεν γίνεται να αποκτήσουν την ιδιότητα των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (Αρμαμέντος, 2005).

Προκειμένου να διαβαθμιστούν οι φορείς προστασίας ο Ν. 2472/1997 προσφέρει στα υποκείμενα μια σειρά από δικαιώματα αυτοπροστασίας. Επομένως υπάρχει το δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης, ή αντίρρησης. Η διάρθρωση των εν λόγω δικαιωμάτων γίνεται σύμφωνα με τη χρονική σειρά των σταδίων της μερικότερης κάλυψης των ατόμων από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Έτσι επιτυγχάνεται με πιο αποτελεσματικό τρόπο η δυνατότητα πληροφοριακού αυτοκαθορισμού. Πιο αναλυτικά:

- **Δικαίωμα στην ενημέρωση (άρθρο 11)**

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να πληροφορεί τα υποκείμενα ότι θα επεξεργαστεί τα προσωπικά τους δεδομένα. Το υποκείμενο πρέπει να ενημερώνεται κατά τη φάση της συλλογής. Εάν δεν απαιτείται η συγκατάθεση του υποκειμένου η ενημέρωση είναι εφικτό να γίνει με ανάρτηση ευδιάκριτης προειδοποιητικής πινακίδας στο χώρο συναλλαγής, με έντυπο υλικό, ή με ευδιάκριτη υποσημείωση. Στην ενημέρωση πρέπει να περιέχονται τα εξής:

- Η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας
- Ο σκοπός της επεξεργασίας
- Οι αποδέκτες των δεδομένων
- Το δικαίωμα πρόσβασης
- Το δικαίωμα αντίρρησης

- **Δικαίωμα πρόσβασης (άρθρο 12)**

Το δικαίωμα πρόσβασης είναι η εκδήλωση της αρχής της διαφάνειας. Ασκείται είτε πριν, είτε κατά τη διάρκεια είτε μετά την επεξεργασία και θεμελιώνει για τον υπεύθυνο επεξεργασίας την υποχρέωση έγγραφης απάντησης στο υποκείμενο των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παίρνει την αίτηση του υποκειμένου και τα στοιχεία που πρέπει να του δοθούν είναι:

- Αναλυτικά τα προσωπικά δεδομένα του αιτούντος καθώς και από πού προέρχονται.

- Ο σκοπός της επεξεργασίας, οι αποδέκτες.
- Η εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση. Συνεπώς το δικαίωμα πρόσβασης δημιουργεί μια σχέση συνεχούς ενημέρωσης ως προς την πορεία των προσωπικών δεδομένων που σχετίζονται με το κάθε υποκείμενο.

Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης πραγματοποιείται όταν υποβληθεί η αίτηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας και όταν παράλληλα καταβληθεί παράβολο. Το υποκείμενο πρέπει να λάβει απάντηση εντός 15 ημερών.

Είναι εφικτός ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης με απόφαση της Αρχής είτε για λόγους που σχετίζονται με θέματα εθνικής ασφάλειας είτε εάν διακριβωθούν σοβαρά εγκλήματα.

➤ **Δικαίωμα αντίρρησης (άρθρο 13)**

Η έκφραση του δικαιώματος μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή με έγγραφη διατύπωση αιτήματος για συγκεκριμένη ενέργεια από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Είναι σημαντικό η αιτούμενη μορφή επεξεργασίας πρέπει να βρίσκεται σε σχέση αιτιώδους συνάφειας με την προστασία προσωπικών δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να στείλει έγγραφη απάντηση εντός 15 ημερών.

• **Δικαίωμα δικαστικής προστασίας**

Το δικαίωμα δικαστικής απόφασης απονέμεται στο υποκείμενο των δεδομένων σε διάφορες περιπτώσεις προσβολής των προσωπικών δεδομένων. Απαραίτητοι όροι για τη δημιουργία του δικαιώματος είναι οι εξής:

- Η έκδοση πράξης ή απόφασης που θίγει το υποκείμενο των δεδομένων.
- Η αυτοματοποιημένη επεξεργασία σύμφωνα με την οποία εκδόθηκε η πράξη ή η απόφαση αποβλέπει στην αξιολόγηση της προσωπικότητάς του και κυρίως της αποδοτικότητάς του.
- Η απόφαση ή πράξη έχει παρθεί από διοικητική αρχή, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Δ.Ι., ένωση ή φυσικό πρόσωπο.

4.3 Νόμος 3471/2006 – «Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών»

Ο Ν. 3471/2006 αντικατέστησε το Ν.2774/1994 καθώς με την εξέλιξη και την αλματώδη πρόοδο των τεχνολογιών και των επικοινωνιών, έγινε εντονότερη η ανάγκη για την προστασία των ηλεκτρονικών γενικότερα και όχι μόνο των τηλεπικοινωνιών.

Το βασικό αντικείμενο του νόμου Ν. 3471/2006 είναι η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον κλάδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επίσης αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων και κατά κύριο λόγο της ιδιωτικής ζωής και τη θέσπιση των όρων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την κατοχύρωση του απορρήτου των επικοινωνιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΦΕΚ 287/Α/22.12.1999).

Το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3471/2006 αναφέρει χαρακτηριστικά «ότι απαγορεύεται η ακρόαση, υποκλοπή αποθήκευση ή άλλο είδος παρακολούθησης ή επιτήρησης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης και θέσης, εκτός αν προβλέπεται από το νόμο», ενώ το άρθρο 15 παρ. 1 «τιμωρεί ειδικότερα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ αυτόν που - μεταξύ άλλων - λαμβάνει γνώση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

χρηστών στο πλαίσιο της παροχής στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρικών επικοινωνιών σε δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών».

Η εν λόγω ρύθμιση συνεπάγεται πως για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ο Ν. 3471/2006 έχει μεγαλύτερη ισχύ από τον Ν. 2472/1997. Κατά συνέπεια, ο Ν. 3471/2006 έχει εφαρμογή και για τις παρεχόμενες στο κοινό υπηρεσίες επικοινωνίας μέσω του Διαδικτύου. Το να συλλέξει κάποιος κατά παράβαση του νόμου γνώση των προσωπικών δεδομένων χρηστών στο πλαίσιο δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών συνοδεύεται από τιμωρία όπως ορίζει το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 3471/2006. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που τα προσωπικά δεδομένα είναι παράλληλα και επαγγελματικά απόρρητα. Ωστόσο για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο μη διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εφαρμόζεται ο Ν. 2472/1997.

Για τους σκοπούς του Ν. 3471/2006 νοούνται ως:

1) Συνδρομητής: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συνάψει σύμβαση με φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.

2) Χρήστης: Κάθε φυσικό πρόσωπο που προχωρά στη χρήση διαθέσιμης για το κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για οποιοδήποτε σκοπό.

3) Δεδομένα κίνησης: Στα δεδομένα κίνησης περιέχονται ο αριθμός, η διεύθυνση, η ταυτότητα της σύνδεσης οι κωδικοί πρόσβασης κ.τ.λ.

4) Δεδομένα θέσης: Τα δεδομένα που δείχνουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη.

5) Επικοινωνία: Οποιαδήποτε πληροφορία που ανταλλάσσεται μεταξύ πεπερασμένου αριθμού μερών, μέσα από διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

6) Κλήση: Σύνδεση μέσα από διαθέσιμη στο κοινό τηλεφωνικής υπηρεσίας.

7) Υπηρεσία προστιθέμενης αξίας: Οποιαδήποτε υπηρεσία που χαρακτηρίζεται από την επιβολή της επεξεργασία δεδομένων κίνησης ή δεδομένων θέσης.

8) Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: Μήνυμα με κείμενο, φωνή, ήχο ή εικόνα του οποίου η αποστολή γίνεται μέσα από δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών.

9) Υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών: Υπηρεσίες των οποίων η παροχή εστιάζεται στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

10) Δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών: Το δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών η χρήση του οποίου εστιάζεται στην παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

11) Διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών: Υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών που προσφέρονται στο κοινό.

4.4. Νομιμότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων εργαζομένων

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν είτε τα απλά είτε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα είναι αυτά που διαμορφώνουν το εάν μπορεί να γίνει νομικά αποδεκτή η επεξεργασία τους. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά προσδιορίζονται από αρχές οι οποίες που έχουν απολύτως δεσμευτικό χαρακτήρα και η παράβασή τους συνδέεται άμεσα με το παράνομο της επεξεργασίας γεγονός που δεν αλλάζει ούτε μέσω της συγκατάθεσης του υποκειμένου ή της τήρησης των νόμιμων εξαιρέσεων από αυτή (Ιγγλεζάκης, 2004).

Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 4 παρ. 1 εδάφιο. α'- δ' του Ν. 2472/1997 αναφέρονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά των προσωπικών δεδομένων προσωπικά προκειμένου να έχει νόμιμο χαρακτήρα η επεξεργασία τους στον εργασιακό χώρο καθώς και κάθε άλλου είδους επεξεργασία.

4.4.1. Αρχή νομιμότητας και θεμιτής επεξεργασίας

Πρώτα από όλα, η συλλογή των προσωπικών δεδομένων πρέπει να γίνεται με νόμιμο

τρόπο ώστε να είναι θεμιτή η επεξεργασία τους, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 εδάφιο α'. Επομένως το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να έχει πλήρη ενημέρωση για τη συλλογή των πληροφοριών και σαφέστατα, να προσφέρει τη συγκατάθεσή του εκτός νομίμων εξαιρέσεων (άρθρο 5).

Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων πρέπει να πραγματοποιείται με θεμιτά μέσα και με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, της προσωπικότητας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των εργαζομένων στον χώρο της εργασίας και, γενικότερα, στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων. Όπως τονίζεται στο άρθρο 1 του Ν. 2472/97, η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών κάθε προσώπου.

Νόμιμη επεξεργασία χαρακτηρίζεται η επεξεργασία που δεν παραβιάζει τις διατάξεις του νόμου που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα αλλά ούτε τις διατάξεις άλλων νόμων. Για να αποφασιστεί το εάν μια επεξεργασία είναι θεμιτή ή εάν δεν πληρεί τις αναγκαίες συνθήκες για να θεωρηθεί θεμιτή, πρέπει να αξιολογηθεί ο σκοπός της επεξεργασίας, η φύση της ίδιας της επεξεργασίας, οι συνέπειες και τα συμφέροντα του εργαζόμενου που αφορά (Θεοδόση, 2006).

Πιο αναλυτικά, οι κανόνες που προσδιορίζουν το θεμιτό και νόμιμο τρόπο της συλλογής είναι οι εξής:

- Ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων (Άρθρο 11 του Ν 2472/1997).
- Πρέπει να έχει προηγηθεί συγκατάθεση του υποκειμένου για τη συλλογή των δεδομένων. Ο νόμος ορίζει ως συγκατάθεση την «ελεύθερη, ρητή, και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και με πλήρη επίγνωση και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί τουλάχιστον για το σκοπό της επεξεργασίας, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν» (Άρθρο 2 παρ. ια, Ν 2472/1997).

Πριν την υπογραφή του εργαζομένου σε μία σύμβαση εργασίας, είναι απαραίτητο σχεδόν πάντοτε, να δοθεί η συγκατάθεση του εργαζομένου για να συλλεχθούν και να επεξεργαστούν τα προσωπικά δεδομένα, ώστε ο εργαζόμενος να βρει εργασία ή να διατηρήσει χωρίς περαιτέρω προβλήματα την εργασία του. Συνεπώς αν και η συγκατάθεση σύμφωνα με το Ν 2472/1997 θεωρείται η βάση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, δεν αρκεί για να είναι νόμιμη η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Η συγκατάθεση του εργαζομένου είναι απαραίτητο να ταιριάζει με τον απώτερο στόχο της επεξεργασίας

των προσωπικών δεδομένων. Εντούτοις, σύμφωνα με τον νόμο, υπάρχουν και ορισμένες περιπτώσεις - εξαιρέσεις όπου δίνεται το πράσινο φως στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, και μάλιστα υπό συνθήκες χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Έτσι λοιπόν, η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται όταν είναι απαραίτητη για: (Άρθρο 5 παρ. 2 α' έως ε' Ν. 2472/1997) (Μήτρου, 1999)

- Την ολοκλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως έχει επιβληθεί από τον νόμο.
- Την εκτέλεση σύμβασης όπου το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος.
- Τη προφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, αν το υποκείμενο αδυνατεί να δώσει τη συγκατάθεσή του.
- Την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος.
- Την κάλυψη έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας στον οποίο ανακοινώθηκαν τα δεδομένα.

Επίσης, εφόσον υπάρχει διαφοροποίηση ως προς την επεξεργασία των κοινών από των ευαίσθητων δεδομένων, αναλύεται ακολούθως το περιεχόμενο της κάθε έννοιας: Ευαίσθητα δεδομένα είναι τα δεδομένα που σχετίζονται με τη φυλετική, τα πολιτικά και θρησκευτικά πιστεύω, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια, την ερωτική ζωή κ.τ.λ. (Άρθρο 2 παρ. β' Ν. 2472/1997). Τα παραπάνω δεδομένα, δυστυχώς πολλές φορές γίνονται αντικείμενο κακοπροαίρετων διακρίσεων αλλά και κοινωνικού αποκλεισμού σε εργασιακό και μη χώρο.

Για τη νομιμότητα της επεξεργασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, είναι απαραίτητη η γραπτή συγκατάθεση του εργαζομένου που ενδιαφέρεται ενώ περιορίζονται σε μεγάλο βαθμό οι εξαιρέσεις κατά τις οποίες είναι εφικτή η επεξεργασία χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση του ίδιου του εργαζομένου (Άρθρο 7 παρ. 2 α' έως στ' Ν. 2472/1997).

Ωστόσο υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες κάτω από τις οποίες κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων:

- Όταν αποσπάστηκε από το υποκείμενο γραπτή συγκατάθεση χωρίς νόμιμο τρόπο.

- Όταν η επεξεργασία των δεδομένων έχει σχέση με ζητήματα υγείας και εκτελείται από κάποιον που το επάγγελμά του εντάσσεται στον κλάδο της υγείας.
- Όταν η επεξεργασία γίνεται μόνο για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς.
- Όταν η επεξεργασία δεδομένων αφορά δημόσια πρόσωπα και γίνεται προς χάριν του δημοσιογραφικού επαγγέλματος και είναι απαραίτητη για την ενημέρωση του κοινού

Όλα τα δεδομένα που δεν ανήκουν στα προαναφερθέντα ευαίσθητα δεδομένα, είναι τα λεγόμενα κοινά δεδομένα. Για την επεξεργασία τους είναι αναγκαία η συγκατάθεση του υποκειμένου, εκτός από εξαιρέσεις όπως τις ορίζει ο νόμος στο άρθρο 5 παρ. 2.

4.4.2. Αρχή του σκοπού

Η αρχή του σκοπού αποτελεί μία από τις βασικότερες αρχές που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων και έχει άμεση σχέση με τη συλλογή αλλά την επεξεργασία των δεδομένων (Άρθρο 4 παρ. 1 εδάφιο α΄ Ν. 2472/1997). Ο σκοπός για τον οποίο συλλέγονται και επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να έχει προσδιοριστεί με σαφήνεια πριν διενεργηθούν οι εν λόγω πράξεις. Σε γενικά πλαίσια, η αρχή του σκοπού παραπέμπει τόσο στην γνωστοποίηση σύστασης και λειτουργίας αρχείου όσο και στην άδεια της αρχής για συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. Επίσης η νομιμότητα του σκοπού διασφαλίζεται όταν υφίσταται τήρηση του απορρήτου της ασφάλειας της επεξεργασίας (αρθ.10), και όταν υπάρχει αποφυγή της καταστρατήγησης των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων (αρθ.11 - 14).

Όπως λοιπόν, προκύπτει από την αρχή του σκοπού, την οποία ο Έλληνας νομοθέτης καθιέρωσε ως κεντρική αρχή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων επιτρέπεται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και εφ΄ όσον είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των εκατέρωθεν υποχρεώσεων που θεμελιώνονται σε αυτή τη σχέση, είτε αυτές πηγάζουν από το νόμο είτε από σύμβαση. (Δούκα, 2011).

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 α του Ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (των εργαζομένων) πρέπει να συλλέγονται και να υφίστανται επεξεργασία για σαφείς και καθορισμένους σκοπούς. Τόσο από τη διατύπωση της διάταξης αυτής, όσο και από την υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων, συνάγεται ότι οι σκοποί της επεξεργασίας θα πρέπει να είναι εκ των προτέρων γνωστοί στους εργαζομένους και κατανοητοί από αυτούς.

Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων για σκοπούς που δεν αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη σχέση απασχόλησης απαγορεύεται από την αρχή του σκοπού. Η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού. Δεν παραγνωρίζεται η ελευθερία της συγκατάθεσης, η οποία συνιστά εξάλλου τον κατά νόμο βασικό θεμελιωτικό λόγο της επεξεργασίας δεδομένων. Όπως όμως έχει κρίνει η Αρχή σε επιμέρους υποθέσεις, η νομιμότητα της επεξεργασίας αξιολογείται τόσο με βάση τη διαπίστωση της συνδρομής μιας ή περισσότερων βάσεων νομιμότητας (άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/97), όσο και κυρίως με βάση την τήρηση των γενικών αρχών που εισάγει το άρθρο 4. Εξάλλου, στην περίπτωση των σχέσεων απασχόλησης, η εγγενής ανισότητα των μερών και η κατά κανόνα σχέση εξάρτησης των εργαζομένων θέτει σε αμφιβολία την ελευθερία της συγκατάθεσης των εργαζομένων, στοιχείο απαραίτητο για την εγκυρότητά της επεξεργασίας, όπως προκύπτει από τους γενικούς κανόνες του δικαίου αλλά και συγκεκριμένα από το συνδυασμό των άρθρων 2 στοιχ. ια, 5 παρ. 1 και 7 παρ. 2α του νόμου για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

4.4.3. Αρχή της αναλογικότητας

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 β του Ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά χρειάζονται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης και της οργάνωσης της εργασίας.

Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι σχετικά με το σκοπό της επεξεργασίας - ο οποίος πρέπει να είναι νόμιμος - κατάλληλα για την εξυπηρέτηση του νόμιμου σκοπού επεξεργασίας και να συλλέγονται ακριβώς όσα θεωρείται πως είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου σκοπού. Τα δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και να υποβάλλονται σε ενημέρωση. Διατηρούνται όσο χρόνο απαιτείται για την εκπλήρωση των επιμέρους σκοπών επεξεργασίας. Ωστόσο, οι πληροφορίες που έχει το δικαίωμα να συλλέγει και να επεξεργάζεται ο εργοδότης δεν είναι εφικτό να προσδιοριστούν εκ των προτέρων γιατί εξαρτώνται από ποικίλους παράγοντες, όπως από το αν τα δεδομένα συλλέχτηκαν κατά το στάδιο της πρόσληψης ή κατά τη λειτουργία της σχέσης εργασίας. Σε γενικότερο επίπεδο όμως, η αρχή της αναλογικότητας στοχεύει στο να επιτύχει η συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων να γίνεται έτσι ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν μικρότερη παρέμβαση στα προσωπικά τους δεδομένα (Δούκα, 2011).

Σε περίπτωση λήξης της σχέσης απασχόλησης ή σε περίπτωση μη επιλογής / πρόσληψης, τα δεδομένα των εργαζομένων / υποψηφίων πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων μόνο για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Περαιτέρω διατήρηση και επεξεργασία των δεδομένων αυτών είναι επιτρεπτή μόνον εφόσον προβλέπεται από νόμο που συνάδει με τον Ν. 2472/97 ή εάν το ζητήσει ρητά ο εργαζόμενος / υποψήφιος για τον σκοπό της μελλοντικής αναζήτησης θέσης απασχόλησης, ή νέας απασχόλησης, ή για χρήση από τον ίδιο τον εργαζόμενο (για την βεβαίωση εργασίας και γενικά την αναγνώριση και θεμελίωση δικαιωμάτων του εργαζομένου).

4.4.4. Απόφαση 52/2007

Η απόφαση 52/2007 έχει σχέση με την παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της αναλογικότητας κατά τη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και βασίστηκε στην καταγγελία τριών εργαζομένων.

Πιο αναλυτικά οι τρεις συγκεκριμένες εργαζόμενες κυρίες, που δούλευαν ως τραπεζοκόμες σε ένα νοσοκομείο έκαναν την ακόλουθη καταγγελία: Ένα βράδυ, καθώς έφευγαν από το νοσοκομείο αφού είχε λήξει η βάρδιά τους, ο διοικητής του νοσοκομείου αφού πέταξε τις τσάντες τους στο πεζοδρόμιο, βιντεοσκόπησε μέσω του κινητού του τηλεφώνου τα πρόσωπα των δύο κυριών αλλά και το περιεχόμενο των τσαντών τους για να ελεγχθεί εάν οι τρεις γυναίκες είχαν πάρει παρανόμως από το νοσοκομείο τρόφιμα για το σπίτι τους αφού τελείωσαν με την εργασία τους. Ωστόσο η Αρχή αποφάσισε ότι το αρχείο της βιντεοσκόπησης, αν και είχε προσωρινό χαρακτήρα, ήταν παράνομο εφόσον δημιουργήθηκε κατά παράβαση των αρχών του νόμιμου τρόπου συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και της αρχής της αναλογικότητας. Παρ' όλα αυτά, η Αρχή προχώρησε απλά σε αυστηρή σύσταση προς το νοσοκομείο ως υπεύθυνο επεξεργασίας και σε σύσταση στον διοικητή του για να τηρούνται μελλοντικά οι αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας στη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Ο λόγος που έγινε απλά και μόνο σύσταση ήταν διότι το κίνητρο για τη δημιουργία του συγκεκριμένου υλικού

αφορούσε την προστασία των συμφερόντων του νοσοκομείου και διότι δεν έγινε χρήση του κατά των τριών τραπεζοκόμων (Αρχή Προστασίας Δεδομένων, 2012).

4.4.5. Αρχή της ακρίβειας και πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων

Η αρχή της ακρίβειας και πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων ορίζεται και περιγράφεται εκτενώς από το άρθρο 4 παρ. 1γ, δ Ν. 2472/97. Αναφέρει ότι τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και εάν είναι αναγκαίο να ενημερώνονται και να διατηρούνται μόνο όσο χρειάζεται για να εκπληρωθεί ο σκοπός της συλλογής και επεξεργασίας τους (Δούκα, 2011).

Όσον αφορά το κομμάτι της ακρίβειας, η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων θέτει ως αναγκαίο όρο στον υπεύθυνο επεξεργασίας την τήρηση της αρχής της ακρίβειας, δηλαδή τη συλλογή στοιχείων που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, και όταν αυτά αλλάζουν να προχωρά αμέσως στην επικαιροποίησή τους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει ευθύνη μέχρι ένα σημείο που: (Αρμαμέντος, 2005)

- Συντρέχον ππαίσμα του ίδιου του υποκειμένου παραλλάσσει το πληροφοριακό περιεχόμενο.
- Λόγω ανωτέρας βίας καθίσταται αδύνατη η επαλήθευση ή η επικαιροποίηση του δεδομένου.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας βρίσκεται σε πραγματική πλάνη ως προς την αλήθεια των δεδομένων.

Όσον αφορά την διατήρηση των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να διατηρεί τα δεδομένα σε τέτοια μορφή που επιτρέπει τον καθορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων μόνο κατά μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ωστόσο αν συντρέχουν λόγοι ιστορικής, επιστημονικής ή στατιστικής φύσεως η Αρχή έχει τη διακριτική ευχέρεια με αιτιολογημένη απόφαση να επιτρέψει τη διατήρηση πληροφοριών.

Στον εργασιακό χώρο, εάν λήξει η σχέση απασχόλησης ή δεν προχωρήσει η πρόσληψη του υποψήφιου εργαζόμενου η διατήρηση των δεδομένων πρέπει να είναι σε τέτοια μορφή που να επιτρέπει να προσδιορίζεται η ταυτότητα των υποκειμένων μόνο για όση χρονική περίοδο είναι απαραίτητο για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Η επιπλέον διατήρηση και επεξεργασία των εν λόγω προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται εάν και μόνο το ζητήσει ρητά ο εργαζόμενος ή ο υποψήφιος με στόχο την αναζήτηση θέσης εργασίας στο μέλλον (ΑΠΔΠΧ Οδηγία 115/2001 Μέρος Γ').

Στον χώρο της εργασίας, ο εργοδότης ως υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την ευθύνη για την τήρηση της αλήθειας και της ακρίβειας των δεδομένων, λειτουργώντας πάντα με επιμέλεια και σύνεση. Επίσης ο εργαζόμενος πρέπει να δίνει και ακριβή στοιχεία, αλλιώς ευθύνεται σε αποζημίωση του εργοδότη ή τρίτου για τη ζημία τους που οφείλεται στην άρνησή του. Ωστόσο διαφέρει η περίπτωση της συλλογής των δεδομένων κατευθείαν από τον εργαζόμενο ή με τη συνδρομή του, χωρίς όμως να προσφέρει ο ίδιος τα δεδομένα που συγκεντρώνονται, όπως κατά την παρακολούθηση του χώρου εργασίας ή μέσω ιατρικών εξετάσεων (Δούκα, 2011).

Η διάρκεια νόμιμης διατήρησης των δεδομένων δεν εξαρτάται μόνο από τον επιδιωκόμενο σκοπό, αλλά και από το περιεχόμενο των δεδομένων, την πιθανή παράβαση των διατάξεων του Ν. 2472 κατά την επεξεργασία τους και τα δικαιώματα και τις ανάλογες υποχρεώσεις που προκύπτουν μέσα από την επεξεργασία τους.

Ακόμη, σημαντικό ρόλο παίζει και το βάρος που συνεπάγεται για τον εργοδότη η διατήρησή τους για χρονική περίοδο μεγαλύτερη απ' αυτή στην οποία επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος σκοπός. Η διάρκεια διατήρησης των δεδομένων πρέπει πάντα να προσδιορίζεται προκειμένου να υπάρχει αποτελεσματική προστασία των συμφερόντων του εργαζομένου και αυτό επιτυγχάνεται μόνο αν καθορίζεται διαφορετικά σε κάθε περίπτωση. Επίσης σύμφωνα με το άρθρ. 4§1δ, κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο διατήρησης των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να διατηρεί σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο, κατά τη διάρκεια της διατήρησης των δεδομένων, να διατηρούνται αυτά σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των εργαζομένων (Δούκα, 2011).

4.5. Τα δικαιώματα των εργαζομένων

Τα δικαιώματα των εργαζομένων έναντι του υπεύθυνου επεξεργασίας ορίζονται με σαφήνεια στα άρθρα 11-14 του Ν. 2472/1997. Αναγνωρίζεται στον εργαζόμενο το δικαίωμα ενημέρωσης (άρθρο 11), το δικαίωμα πρόσβασης (άρθρο 12), το δικαίωμα αντίρρησης (άρθρο 13) και το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας (άρθρο 14) :

- **Το Δικαίωμα ενημέρωσης (Άρθρο 11)**

Ναι μεν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, τηρώντας του όρους του νόμου, όπως αυτοί έχουν ήδη αναλυθεί, έχει το δικαίωμα να προβεί σε συλλογή και αρχειοθέτηση προσωπικών δεδομένων του εργαζόμενου, οφείλει, όμως, με τρόπο κατανοητό να τον ενημερώνει τουλάχιστον για τα εξής στοιχεία:

- Την ταυτότητα του ίδιου και του εκπροσώπου του που διαχειρίζεται τα στοιχεία αυτά.
- Το σκοπό της επεξεργασίας, ότι δηλαδή αυτή γίνεται στο πλαίσιο της οργάνωσης της εργασιακής σχέσης και αποβλέπει μόνο σ' αυτή.
- Τους αποδέκτες και τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, τα φυσικά, δηλαδή ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες αρχές ή υπηρεσίες ή άλλους οργανισμούς, στους οποίους ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι οι αποδέκτες αυτοί, ανεξάρτητα από το αν είναι τρίτοι ή όχι, πρέπει να προκύπτουν είτε από το νόμο είτε από τη σύμβαση. Επομένως, ο εργοδότης δεν μπορεί αυθαίρετα να ορίσει αποδέκτες και να ενημερώνει περί αυτών τον εργαζόμενο αφού το δικαίωμα της αποστολής σε τρίτους των δεδομένων είναι συμφυές με το νόμο και τη σύμβαση, η έρευνα δε της νομιμότητας του, προηγείται του ελέγχου της ενημέρωσης. Το δικαίωμα ενημέρωσης πάντως υφίσταται ανεξάρτητα από τη νομιμότητα της αποστολής των δεδομένων σε τρίτους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει.
- Να ενημερώνει τον εργαζόμενο ότι έχει το δικαίωμα πρόσβασης. Δεδομένου ότι, όπως έχει ήδη αναφερθεί, στη σχέση εργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί πάντοτε (εκτός των περιπτώσεων που ορίζει διαφορετικά ο νόμος) τη συνδρομή του εργαζόμενου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει και τις παρακάτω υποχρεώσεις και ο εργαζόμενος τα αντίστοιχα δικαιώματα: Οφείλει να ενημερώσει τον εργαζόμενο εγγράφως για όλα τα παραπάνω στοιχεία, για τα δικαιώματά του, με ποιες διατάξεις υποχρεούται (ο εργαζόμενος) να παράσχει τη συνδρομή του στην επεξεργασία των δεδομένων και τέλος, για τις συνέπειες της άρνησής του, που τυχόν προβλέπονται ή από το νόμο ή από τη σύμβαση.

- **Το Δικαίωμα Πρόσβασης (Άρθρο 12)**

Το δικαίωμα πρόσβασης, συναφές με το προηγούμενο δικαίωμα ενημέρωσης, συνίσταται στο δικαίωμα του εργαζόμενου να γνωρίζει κάθε φορά το περιεχόμενο του προσωπικού του φακέλου, ποια δηλαδή από τα προσωπικά του δεδομένα αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν και την προέλευσή τους. Δικαιούται, δηλαδή, ο εργαζόμενος να πληροφορηθεί, όχι μόνο το περιεχόμενο, αλλά και τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν οι πληροφορίες, π.χ. το γεγονός ότι ο εργαζόμενος ορισμένη ημέρα και ώρα, κατά την εκτέλεση της σύμβασης επιδείκνυε αμελή συμπεριφορά, συνέπεια της οποίας ήταν η ζημία του εργοδότη, πρέπει να συνοδεύεται και από την πηγή της πληροφορίας (βιντεοσκόπηση, άμεση γνώση εργοδότη ή αντιπροσώπου του κ.λπ.)
- Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες των αποδεκτών.
- Την εξέλιξη της επεξεργασίας από την προηγούμενη ενημέρωση, ποια στοιχεία, δηλαδή, προστέθηκαν ή αφαιρέθηκαν στο φάκελο του εργαζόμενου και
- Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, δεδομένου ότι τα παραπάνω δικαιώματα είναι δυνατό να ασκηθούν και με τη συνδρομή ειδικού. Δεδομένα πάντως που αφορούν την υγεία, γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω γιατρού.

- **Το Δικαίωμα Αντίρρησης (Άρθρο 13)**

Το δικαίωμα αντίρρησης συνίσταται στο δικαίωμα του εργαζόμενου να ζητήσει οποτεδήποτε, από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, να προβεί σε συγκεκριμένη ενέργεια σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν. Μπορεί, δηλαδή ο εργαζόμενος σχετικά με τα προσωπικά του δεδομένα να απευθύνει αίτηση με την οποία να ζητά συγκεκριμένη ενέργεια για όλα ή κάποια από τα προσωπικά του δεδομένα, των οποίων η επεξεργασία είναι παράνομη ή αντισυμβατική. Ενδεικτικά αναφέρονται στο νόμο τέτοιες περιπτώσεις, όπως η διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση ή διαγραφή. Είναι αυτονόητο ότι στη σχέση εργασίας, προσωπικά δεδομένα απαιτούμενα ή από το νόμο ή από τη σύμβαση, τηρούνται νόμιμα και δεν είναι δυνατή η προβολή αντιρρήσεων περί αυτών, αφού αυτή θα ήταν παράνομη και αντισυμβατική. Επομένως, το δικαίωμα αντίρρησης πρέπει να αφορά επεξεργασία πέραν των νομίμων ή συμβατικών σκοπών. Οι αντιρρήσεις του εργαζόμενου για να έχουν βάση πρέπει να επικαλούνται επεξεργασία που για οποιοδήποτε λόγο εξήλθε του παραπάνω αναφερόμενου πλαισίου, π.χ. ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή του αναφερόμενου περιστατικού της αμελούς συμπεριφοράς του, κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, ως μη ανταποκρινόμενου στην αλήθεια, να ζητήσει τη διόρθωση της ηλικίας του, του χρόνου υπηρεσίας του στον ίδιο ή άλλο εργοδότη κ.λπ., τη διαγραφή δεδομένου υπερβαίνοντος το σκοπό του αρχείου, την προσωρινή μη χρησιμοποίηση δεδομένου, μέχρι να κριθεί αρμοδίως η βασιμότητά του ή τη μη διαβίβαση σε τρίτο, άσχετο με τις νόμιμες ή συμβατικές υποχρεώσεις.

Η άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, πρόσβασης και αντίρρησης, γίνεται με αίτηση προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η αίτηση πρέπει περιέχει ορισμένο αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια (π.χ. αίτημα πρόσβασης, αίτημα διόρθωσης κ.λπ.). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει εντός 15 ημερών στον εργαζόμενο. Αν αυτό δεν συμβεί ή αν η απάντηση δεν κριθεί ικανοποιητική, ο εργαζόμενος δικαιούται

να προσφύγει στην Αρχή, η οποία αφού εξετάσει στην ουσία το αίτημα εκδίδει οριστική απόφαση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, άλλωστε, αν αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα, υποχρεούται να το γνωστοποιήσει στην Αρχή και στον εργαζόμενο, πληροφορώντας τον ότι δικαιούται να προσφύγει στην Αρχή. Αν το αίτημα γίνει δεκτό ο υπεύθυνος της επεξεργασίας υποχρεούται να χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο σε γλώσσα κατανοητή αντίγραφο του διορθωμένου μέρους που τον αφορά.

- **Δικαίωμα Δικαστικής Προστασίας (Προσωρινή δικαστική προστασία, άρθρο 14)**

Εκτός από τα παραπάνω δικαιώματα που έχει ο εργαζόμενος κατά την διαχείριση των προσωπικών του δεδομένων από τον εργοδότη, παρέχεται σ' αυτόν και το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας σε περίπτωση αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των προσωπικών του δεδομένων, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αξιολόγηση της προσωπικότητάς του και ιδίως της αποδοτικότητάς του στην εργασία και της εν γένει συμπεριφοράς του. Όταν η επεξεργασία είναι αυτοματοποιημένη και αποβλέπει στους παραπάνω σκοπούς, ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο και να ζητήσει την άμεση αναστολή ή μη εφαρμογή πράξης ή απόφασης που τον θίγει, ανεξάρτητα, αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις παροχής έννομης προστασίας. Είναι αυτονόητο ότι, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από διατάξεις ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου η προσωρινή προστασία δίδεται για οποιοδήποτε λόγο, αλλά και σε περίπτωση μη αυτοματοποιημένης εργασίας. Δικαίωμα οριστικής δικαστικής προστασίας δεν ορίζεται από το νόμο ως αυτονόητο.

- **Αστική Ευθύνη (Άρθρο 23)**

Στο άρθρο 23 του Ν. 2472/1997 ρυθμίζεται ειδικώς το θέμα της αστικής ευθύνης του υπεύθυνου της επεξεργασίας έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και επομένως και του εργαζόμενου. Διαλαμβάνεται δε ρητά ότι ο υπεύθυνος υποχρεούται να αποκαταστήσει πλήρως κάθε περιουσιακή βλάβη που προκάλεσε στον εργαζόμενο από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Το ίδιο συμβαίνει και αν προκλήθηκε ηθική βλάβη την πιθανότητα επέλευσης της οποίας όφειλε να γνωρίζει ο υπόχρεος.

4.6. Παρακολούθηση τηλεφωνικών επικοινωνιών και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Αρχή έχει διαπιστώσει ότι σε πολλές επιχειρήσεις και υπηρεσίες γίνεται χρήση μέσων ελέγχου και παρακολούθησης των χώρων αλλά, σε τελευταία ανάλυση, και των ίδιων των εργαζομένων. Συστήματα ελέγχου της πρόσβασης, έλεγχος των τηλεφωνημάτων, είναι ορισμένα από αυτά τα μέσα. Η χρήση των μέσων αυτών και των μεθόδων που οδηγούν στη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υπόκειται στους όρους των Ν. 2472/97 και Ν. 2774/99 και κρίνεται με βάση τις ειδικότερες επιταγές τους. Οι μέθοδοι ελέγχου και παρακολούθησης και ο σκοπός που εξυπηρετούν δεν επιτρέπεται να προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Συντάγματος και του Ν. 2472/1997. Η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης των εργαζομένων πρέπει να περιορίζεται στα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και να μην επεκτείνεται κατά το δυνατόν στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές

εσωτερικές και εξωτερικές επαφές των εργαζομένων. Πρέπει επίσης να προβλέπεται η ύπαρξη χώρων που δεν ελέγχονται ούτε παρακολουθούνται, καθώς και η διάθεση προσωπών στους εργαζόμενους τηλεπικοινωνιακών μέσων για τις προσωπικές επικοινωνίες τους (Οδηγία, Αρ. 115/2001).

Όπως επιτάσσει και το άρθρο 5 παρ. 5 του Ν. 2774/99, οι εργαζόμενοι ενημερώνονται εκ των προτέρων για την αποστολή αναλυτικών λογαριασμών στον συνδρομητή για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες των οποίων κάνουν χρήση στον χώρο εργασίας ή/και σε σχέση με αυτή. Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τις εισερχόμενες και εξερχόμενες κλήσεις και γενικά επικοινωνίες (στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) στον χώρο εργασίας επιτρέπεται εφ' όσον είναι απολύτως αναγκαία για την οργάνωση και τον έλεγχο της διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης εργασίας ή του κύκλου εργασιών και ιδίως τον έλεγχο των δαπανών. Τα στοιχεία της επικοινωνίας που καταχωρίζονται πρέπει να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα και πρόσφορα δεδομένα για την επίτευξη των σκοπών αυτών. Σε καμία δεν επιτρέπεται η καταχώριση και επεξεργασία ολόκληρου του αριθμού ή του συνόλου των στοιχείων της επικοινωνίας ούτε στοιχείων από το περιεχόμενό τους, τα οποία – υπενθυμίζεται – δεν επιτρέπεται να συλλεγούν παρά μόνον με άδεια της δικαστικής Αρχής και εφ' όσον τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για την διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (άρθρο 19Σ., ν.2225/1994 Α'121) (Οδηγία, Αρ. 115/2001)..

Μάλιστα πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με τον έλεγχο του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

υπάρχουν οι ακόλουθες περιπτώσεις: (Ιγγλεζάκης, 2005)

- Αν η επιχείρηση έχει μία ή πολλές ηλεκτρονικές διευθύνσεις τότε ο εργοδότης μπορεί να έχει πρόσβαση στα μηνύματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εκτός αν υπάρχει προσωπικό μήνυμα προς ένα συγκεκριμένο εργαζόμενο.
- Αν ο κάθε εργαζόμενος έχει τη δική του διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, τότε υπάρχουν δύο οπτικές. Σύμφωνα με την πρώτη οπτική εάν η δημιουργία της διεύθυνσης έγινε μόνο για επαγγελματικό σκοπό τότε ο εργοδότης μπορεί να έχει πρόσβασης στα μηνύματα. Η δεύτερη οπτική υποστηρίζει ότι η ηλεκτρονική αλληλογραφία είναι προσωπική και δύναται να υπάρξει παραβίαση αποκλειστικά και μόνο για πολύ συγκεκριμένους λόγους.

4.7. Χρήση κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης και βιντεοσκόπησης

Πριν εγκατασταθούν κλειστά κυκλώματα και βιντεοσκόπησης πρέπει να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι όχι μόνο για την εισαγωγή τους, αλλά και για τον σκοπό για τον οποίο απαιτούνται τα δεδομένα που θα συλλέγονται με τη χρήση αυτών των μεθόδων, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τους αποδέκτες των δεδομένων (Άρθρο 11 Ν. 2472/1997).

Η εισαγωγή και χρήση (κλειστών) κυκλωμάτων παρακολούθησης, ηχοσκόπησης, βιντεοσκόπησης και άλλων συναφών συστημάτων στους χώρους εργασίας επιτρέπεται εφόσον είναι αναγκαία για την ασφάλεια των χώρων εργασίας, την προστασία των προσώπων, εργαζομένων και μη, που βρίσκονται στους χώρους αυτούς καθώς και την προστασία περιουσιακών αγαθών (Οδηγία, Αρ. 115/2001).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταθμίζει κάθε φορά αφενός τους υπάρχοντες κινδύνους, την έκταση των κινδύνων αυτών, τις υπάρχουσες εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών και, αφετέρου, τις προσβολές της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας από τη χρήση τέτοιων μεθόδων. Η αρχή του σκοπού επιτάσσει τη μη χρήση δεδομένων που έχουν συλλεχτεί για τους παραπάνω

σκοπούς ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων. Επισημαίνεται, τέλος, ότι τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω αυτών των κυκλωμάτων πολλές φορές δεν είναι ακριβή, μεταξύ των άλλων και για τεχνικούς λόγους. Ως εκ τούτου τα δεδομένα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται αφού προηγουμένως επιβεβαιωθεί η ακρίβειά τους (Οδηγία, Αρ. 115/2001).

Συμπέρασμα

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των ατόμων αποτελεί μεγάλο κίνδυνο στον προσωπικό χώρο και στην ιδιωτική ζωή ενός ατόμου. Η επεξεργασία αυτή, γίνεται όλο και πιο εύκολη με την εξέλιξη της Τεχνολογίας και γι' αυτό το λόγο διαμορφώθηκε ο Νόμος 2472/97, ο οποίος αφορά στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του ατόμου από την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παρόλα αυτά η εξέλιξη της τεχνολογίας βοηθάει τους εργαζόμενους να φέρουν εις πέρας τις αρμοδιότητες της εργασίας τους.

Ο Νόμος 2472/97 αποτελεί το αρχικό βήμα για την πορεία της προστασίας του δικαιώματος του ατόμου. Όσο η τεχνολογία εξελίσσεται, οι αρμοδιότητες της Αρχής καθορίζονται δύσκολες και αβέβαιες. Η Αρχή θα πρέπει να δέχεται, συνεχώς, αναπροσαρμογές στον τρόπο λειτουργίας έτσι ώστε να παραμένει σταθερή για να μην γίνεται παραβίαση των προσωπικών δεδομένων των ατόμων.

Περίληψη

Η σημασία των προσωπικών δεδομένων φαίνεται μέσα από τις έννοιες των «Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» και των «Ευαίσθητων Προσωπικών Δεδομένων». Συγκεκριμένα, Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα, θεωρούνται τα δεδομένα όπως είναι το όνομα, το επώνυμο, η διεύθυνση κ.α, ενώ Ευαίσθητα Προσωπικά Δεδομένα θεωρούνται τα δεδομένα όπως είναι οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου υπογράφηκε για πρώτη φορά στη Ρώμη στις 4/11/50 ανάμεσα στα κράτη-μέλη του συμβουλίου της Ευρώπης και η ισχύ της ξεκίνησε το 1953. Στην Ελλάδα, η εισαγωγή της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων έγινε με τον Νόμο 2472/97 που αναφέρεται στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τις διατάξεις του οποίου, ιδρύθηκε η Ανεξάρτητη Δημόσια Αρχή, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, και με τον Νόμο 2774/99 που αναφέρεται στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.

Σε περίπτωση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από κάποιον Υπεύθυνο Επεξεργασίας πρέπει να τηρούνται οι νόμοι 2472/97 και 3471/06. Παράλληλα, προσδιορίστηκε ο τρόπος λειτουργίας καθώς και οι αρμοδιότητες της προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Περίληψη στα Αγγλικά

The importance of personal data it seems through the meaning of personal data and the meaning of sensitive personal data. Specifically, personal data are considered data like the name, the last name, the address, etc. The sensitive data are considered data like religions or philosophical beliefs.

The European Contract of the human's rights signed, for the first time, in Rome on 4/11/50 between member states of the council of Europe and it's power started in 1953. The introduction about the protection of personal data in Greece was made with the law 2472/97 mentioned human's protection from the processing of personal data, with the provisions of which, was established an independent public authority, The Personal Data Protection Authority, and with the law 2774/99 mentioned to the protection of sensitive personal data in telecommunication sector.

In case of processing of personal data by processor, the law must be observed 2472/97 and 3471/06. Alongside, the mode of operation has been determined, as well as, responsibilities of personal data's protection.

BIBΛIOΓPAΦIA

Αρμαμέντος Παναγιώτης Δ., Σωτηρόπουλος Βασίλης Α., (2005) «Προσωπικά Δεδομένα», Εκδόσεις Σάκκουλα

Γέροντας Απόστολος, (2002a) «Η προστασία του πολίτη από την ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων», Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα

Γέροντας Απόστολος, (2002b) «Η προστασία του πολίτη από την ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων», Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα

Δούκα Β., (2011) «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στη σχέση εργασίας (ο Ν. 2472/1997 και οι εργαζόμενοι)», Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2011

Θεοδόση Γ. (2006), «Βασικές αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων», ΔΕΕ 2006

Ιγγλεζάκης, Ι.,(2004) «Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα», Αθήνα Εκδόσεις Σάκκουλα

Καίσης Αθανάσιος, Παρασκευόπουλος Νίκος, (2001) «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων»

Μήτρου Λίλιαν, (1999) «Αρχή προστασίας δεδομένων»

Νόμος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες (ΦΕΚ 287/Α/22.12.1999)

Οδηγία Αρ. 115/2001

Πορτοκαλάκης Ηλίας Αν., (2002) [«Ομοιόμορφοι κανόνες και διεθνές εμπόριο»](#), Ελληνική Ένωση Τραπεζών

Σωτηρόπουλος Βασίλης, (2006) «*Η συνταγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων*», Εκδόσεις Σάκκουλα

Brandeis Louis, Warren Samuel, (1890) «*The Right to Privacy*», Harvard Law Review 193 – 220

Canonge James, (2015)«*Something old, something new: The ILO response to the 2008 financial and economic crisis*», Global Social Policy 15(1)

Deacon Bob, (2013) «*The social protection floors in extending social security for all*», International Social Security Review, 66(3-4)

Wikipedia,«*Διεθνής Οργάνωση Εργασίας*»

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7_%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82

Wikipedia,«*Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο*»

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AD%CF%82_%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%95%CF%80%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF

Wikipedia, «*Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο*»

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CF%84%CE%B1%CF%87%CF%85%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CE%BF

Wikipedia,«*Προσωπικά δεδομένα*»

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%94%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1

Αρχή **προστασίας** **δεδομένων** **προσωπικού** **χαρακτήρα**
(HellenicDataProtectionAuthority), Διαδίκτυο,

http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33%2C18990&_dad=portal&_schema=PORTAL
L (πρόσβαση 13 Φεβρουαρίου 2017)

Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
(HellenicDataProtectionAuthority), Διαδίκτυο,

http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33%2C19278&_dad=portal&_schema=PORTAL
L (πρόσβαση 20 Φεβρουαρίου 2017)

Όλγα Σαββίδου και Συνεργάτες, Δικηγορικό Γραφείο, Προστασία της
προσωπικότητας, Διαδίκτυο,

http://www.lawsavvidou.gr/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%98%CE%AD%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%94%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82 (πρόσβαση 17 Μαρτίου 2017)

Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων, Γενική Συνομοσπονδία
Εργατών Ελλάδος (ΚΕ.Π.Ε.Α, Γ.Σ.Ε.Ε.), Υποχρεώσεις Εργοδότη, Διαδίκτυο,

<http://www.kepea.gr/aarticle.php?id=280> (πρόσβαση 30 Μαρτίου 2017)

Σύνταγμα της Ελλάδας, Μέρος 2^ο Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, ΑΡΘΡΟ 5
(Ελεύθερη Ανάπτυξη της Προσωπικότητας, Προσωπική Ελευθερία)